

P O L I T I E
te
'S-GRAVENHAGE.

M... ZWIV

Acco 18396

INLICHTINGSDIENST.

G E H E I M.

Dess. 108/1.

steunfonds voor slachtoffers van principiële en daadwerkelijk anti-militarisme.

BUREAU B
17/11/46

In de vrije socialist No. 49, d.d. 7 december 1946 komt onder het hoofd "Uit de Beweging" onderstaand artikel voor, waarin melding wordt gemaakt van de heroprichting van een steunfonds voor slachtoffers van principieel en daadwerkelijk anti-militarisme.

HEROPRICHTING STEUNFONDS.

Het voor de oorlog in brede kringen bekende steunfonds voor slachtoffers van principieel en daadwerkelijk anti-militarisme, is op de 9de November 1946 weder opgericht. Daartoe zijn vertegenwoordigers van de volgende groeperingen bijeen geweest:

- Nederlandse Bond van Vrij Socialisten;
- vrije socialisten Vereniging;
- Werkgroep voor Radicaal Pacifisme; (A.N.V.A.)
- Algemene jongeren Vredes-Actie;
- voorlichtings-comité voor gewetensbezwaarden inzake

de Krijgsdienst en een vertegenwoordiger van het vroegere steunfonds.

Uitnodigingen waren ook nog aan andere organisaties verzonden, waarvan twee bericht van niet-deelneming hebben gestuurd.

Een Raad van Advies, bestaande uit een vertegenwoordiger van elke deelnemende organisatie, werd samengesteld. Alle organisaties, die de doelstelling van het fonds willen helpen bevorderen, zullen alsnog een lid voor de Raad van Advies kunnen aanwijzen. Een dagelijks bestuur werd gekozen, waarvan de heer M. DAMMAN, le. van Swinestraat No. 53, Amsterdam-O., giro 276650, als penningmeester zal fungeren, bij wien reeds steunmateriaal in de vorm van bonboekjes (à 100 bonnen tegen 10 cent) kan worden besteld.

Regelmatische bijdragen op zijn giro zijn zeer welkom!

Nadere inlichtingen bij den secretaris, B.K. SWIERSTRA, Essenburgsingel 124, Rotterdam-W.

C

Verzonden op 11 December 1946.

aan: het Hoofd van den centralen veiligheidsdienst, alhier.

31 December 6.

B.X. 8985 GEHEIM

R. C.W.

Inlichtingen

Volgens een mededeeling in "de Vlam" van 7 December 1946 is weer opgericht het "Steenfonds van Slachtoffers van principieel en daadwerkelijk anti-militairisme".

Een raad van advies werd samengesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van alle medewerkende organisaties. Als Penningmeester treedt op M. Damman, 1 van Swindenstraat 53 Amsterdam, terwijl Secretaris is B.X. Swierstra, Esse nburgsingel 124 Rotterdam.

Don geadresseerden moge ik verzoeken een onderzoek naar den in hunne gemeenten woonachtigen persoon te willen doen instellen en mij het resultaat te berichten.

Het Hoofd van den
Centralen Veiligheidsdienst
namens dezen
de Luitenant-Kolonel:

Aan:
de Heer H.C. van Politie te Amsterdam
" " " " " " Rotterdam

J.G. Crabbendam

317

Rotterdam, 15 Januari 1947.

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	14/1/47

Volgno.
18 JAN '47
ACD/9631

In antwoord op Uw schrijven van 31 December 1946 No. B.X. 8985, betreffende het verzoek om inlichtingen over het "Steunfonds van Slachtoffers van principieel en daadwerkelijk anti-militairisme", wordt U het volgende bericht:

- Genoemd Steunfonds is opgericht door de navolgende organisaties, welke anti-militairistisch zijn georiënteerd
1. Nederlandsche Bond van Vrije Socialisten.
 2. Vrije Socialisten Vereeniging.
 3. Voorlichtingscomité voor Gewetensbezwaarden inzake den Krijgsdienst.
 4. Werkgroep voor Radicaal Pacifisme.
 5. Algemeene Jongeren Vredes-Actie.

Enige andere, kerkelijke organisaties, waaronder "Kerk en Vrede", zijn aangezocht eveneens aan het Steunfonds deel te nemen. Of hierin zal worden toegestemd, dient nog te worden afgewacht.

Uit bovenstaande organisaties zijn personen aangewezen, die een Raad van Advies vormen. Deze personen, vijf in getal en van elke organisatie één, verstrekken adviezen over dienstweigerars, of deze moreel of financieel door het Steunfonds kunnen worden geholpen.

Het Bestuur van het Steunfonds bestaat uit drie personen, die al of niet lid van een der organisaties zijn.

Het tegenwoordige bestuur bestaat uit:

1. Voorzitter : den bekenden Rot, Tom, wonende te Amsterdam, Marnixstraat No.198, van wien hier verdere personalia onbekend zijn.
P/wg2
2. Penningmeest.: den bekenden Le Maitre, Michiel Nicolaas, schuilnaam Damman, wonende te Amsterdam, le Van Swindenstraat No. 53, handelaar in bond en kleermakers-fournituren.
P/w10
3. Secretaris : Swierstra, Bartele Klaas, geboren 6 Februari 1917 te Rotterdam, van beroep kantoorbediende, wonende te Rotterdam, Essenburgsingel No.124b. Omtrent hem werd door

dezen dienst op 13 Juni 1946 onder I.D. No.518 reeds gerapporteerd, toen hij een beroep deed op de Dienstweigeringswet 1923. Hij heeft zijn militaire dienstplicht vervuld en was ingedeeld bij het regiment huzaren van 1 October 1935 tot 1 Januari 1937. Hij verliet den dienst als onder-officier. Gedurende de mobilisatie is hij negen maanden onder de wapenen geweest. Hij is de sociaal-democratische gedachte toegedaan, doch geen lid van een partij of van een der bovengenoemde organisaties.

De heroprichting van het Steunfonds is aangekondigd in verschillende anti-militairistische bladen, o.a. "De Vlam", "Vredesactie" en "De Vrije Socialist".

Het doel van het Steunfonds is moreele en financiële steun te verleen aan principieele dienstweigerars, ongeacht of zij een beroep op de Dienstweigerings-

5
Cartotheek
[Handwritten signature]

wet hebben gedaan of niet. Een en ander geschiedt langs legalen weg.

Van de organisaties wordt geen contributie verlangd. De financiën worden verkregen door den verkoop van bonnen à 10 cent per stuk op vergaderingen en bijeenkomsten van bovengenoemde organisaties en door giften van personen, die zich voor het doel van het Steunfonds interesseeren.

Verzonden aan :Hoofd Centrale Veiligheidsdienst, Javastraat
68 te 's-Gravenhage.

UITGEBOKT

VI

21538

6 September

7.

B.X.20848.

XXXX
XXXX 182730.

ROELEGD

VI.

TZ.3.

GEHEIM.

Mr

~~Handwritten signature~~
11/2/47

Inlichtingen Al.Jongkind.

Blijkens een bericht in "Socialisme van Onderop" van 16 Augustus 1947, werd tot sociaal secretaris van het "Steunfonds voor slachtoffers van principieel en daadwerkelijk anti-militairisme" benoemd Al.JONGKIND, wonende Spoorlaan 5 te Aalsmeer.

Ik moge U verzoeken mij zo uitvoerig mogelijk te willen inlichten omtrent de politieke oriëntering enz. van Al.Jongkind.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

de Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie,
te
AMSTERDAM.

L.L.v.Laere.

Coll.: *11/2/47*

BOSS. No.:
GRT.:	SOCIAL. v. O. O.
DATUM:	16-8-47
PAR.:

„Fonds voor slachtoffers van principiël en daadwerkelijk anti-militarisme“

Op de laatstgehouden vergadering van bestuur en adviescommissie van het „Fonds voor slachtoffers van principiël en daadwerkelijk anti-militarisme“ is tot social-secretaris van bovenstaand fonds benoemd Al. Jongkind, Spoorlaan 5, Aalsmeer. Alle aanvragen voor culturele of financiële steun in het vervolg aan dit adres.

Nu ik op deze wijze aan de lezers van dit blad ben voorgesteld, richt ik mij meteen maar met een verzoek tot hen. Om aan steunaanvragen te kunnen voldoen is er van alles nodig. In de eerste plaats geld. Wij gaan dus hard aan het werk met steunbonnen en rekenen deze zo vlug mogelijk af bij de penningmeester M. Damman, te van Swindenstraat 53, Amsterdam-O. Postgiro No. 276630, aan welk adres ook de geldelijke giften — graag grote, maar met kleine zijn wij ook blij — worden opgestuurd of op zijn giro gestort, met vermelding gift of afrekening boekje no. zoveel.

Maar nu de giften in natura. Deze worden allemaal gezonden naar het sociaal-secretariaat-adres Al-Jongkind, Spoorlaan 5, Aalsmeer.

Nu de sigaren vrij zijn sturen we eens wat vaker sigaretten, of althans de bonnen met zo mogelijk een kleine tegemoetkoming in de kosten. Ook snoepbonnen en/of een mand fruit zijn welkom, evenals boeken. Maar dan niet wat al zo lang op zolder ligt en we zelf het lezen niet meer waard vinden. We hebben allemaal wel boeken in de kast staan, waarop we trots zijn, deze te bezitten, maar die we zelden of nooit meer inkijken. Stuur deze aan mij op voor de bibliotheek in een van de kampen. De hier volgende boeken zou ik graag zo spoedig mogelijk ontvangen:

- 1) Anatomie voor de vrede — Revesz
- 2) Het oordeel der volkeren — Dawson
- 3) De verdediging van het westen — de Kadt
- 4) Rusland en wij — de Kadt.
- 5) Vrede als daad — de Ligt
- 6) De boodschap van het Koninkrijk Gods — Ragaz
- 7) Socialisme van het 6de werelddeel — Deken van Canterbury

De jongens in voorarrest hebben geen textiepunten of welke andere bonnen dan ook. Hierdoor is o.a. een groot gebrek ontstaan aan kleding, zowel onder- als bovenkleding, en sokken. Ik weet dat het moeilijk is. Maar misschien zijn er onder de lezers verschillende, die, zo ze al niets te missen hebben van hun voorraad, in staat zijn iets te kopen en aan mij op te sturen.

Vrienden! Altijd, maar vooral juist nu, is de houding van onze jonge mannen een lichtend voorbeeld voor de gehele mensheid. Laat het voor ons een eenzaak zijn te zorgen, dat ze door hun voorbeeldige houding geen materiële zorgen hebben. Ze rekenen op U. Stelt hen niet te leur. Stuur wat U missen kunt en meer dan dat. Wij zullen zorgen, dat zij alle gaven in de kortstmogelijke tijd en eerlijk verdeeld ontvangen.

Social-secretaris Steunfondsen.
Al Jongkind

Adres: Spoorlaan 5. Aalsmeer.

20048

Rijkspolitie - Gewest - Amsterdam
District - Amsterdam
Afdeling - Diemen
Groep - Aalsmeer.

Volgno.

27 SEP 1947

ACD/21538.

Aalsmeer 16 September 1947

No 34

ONDERWERP: A. Jongkind.

UPOELLEN

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	29-9-47

Onder terugzending van bijgaand schrijven van het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst, dd. 6 September 1947, no. B.X.20848, betreffende:-----

aan P.M.

M^W ALBERT-JONGKIND, van beroep bloemenkoopman, geboren te AALSMEER, 7 Juni 1906, wonende te AALSMEER, SPOORLAAN no 5, heb ik de eer U te berichten, dat volgens bekomen inlichtingen genoemde JONGKIND te Aalsmeer bekend staat als communis- anarchist, en is dienstweigeraar. Zeer waarschijnlijk is hij niet aangesloten bij de C.P.N. Hij heeft lageronderwijs genoten en heeft zich op politiekgebied ontwikkeld door veel te lezen. Dit lezen zal hem vermoedelijk wel parten ~~ge~~ hebben gespeeld want gezien zijn gedragingen wordt wel eens betwijfeld of zijn denkvermogen goed in orde is. Hij is kalm van aard en treedt niet op de voorgrond als spreker maar werkt meer achter de schermen. Vermoedelijk komen dienstplichtige personen bij hem om advies. Van opruien is echter tot nu toe niets gebleken.-----

hetjes niet gebruikt

De Opperwachtmeester
G van der Tang

Geheim. Persoonlijk.

Gezien en doorgezonden aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst, zulks in antwoord op diens schrijven van 6 September 1947, No. B.X.20848, Dict. VI. Typ. TZ. 3.

Amsterdam, 26 September 1947,

De Majoor,
Districts-Commandant
H.A.v. Steenis.

b.a.

INLICHTINGDIENST
S N E E K.

GEHEIM.

Volgno.

21 OCT. 1947

ACD/20839

Onderwerp: Dienstweigeraarsbonnen.
No. 23/1947.

BUREAU B
21-10-47

Naar aanleiding van het ingekomen schrijven, d.d. 13-October 1947, R.P. No.52-19.1947, Geheim-Persoonlijk, van het Bureau Inlichtingen te Leeuwarden, waarbij inlichtingen worden gevraagd omtrent de verkoop van z.g. "Dienstweigeraarsbonnen", aan de aanwezigen van de op 5 October 1947 alhier gehouden openbare vergadering van "De Dageraad", wordt het volgende medegedeeld.

Deze z.g. "Dienstweigeraarsbonnen", welke werden verkocht dienden ter vervanging van collecte, welke bij vergaderingen in de regel wordt gehouden.

Deze bonnen werden uit een boekje getrokken, terwijl een stok in dit boekje achterbleef, zodat dit een controleerbare collecte was en men aan de hand van deze stokken precies kon nagaan hoeveel bonnen waren verkocht.

AD 3107 Volgens uitleg van de voorzitter G. van Houten, wonende Wassenberghstraat 25 alhier, was de opbrengst van de verkoop van die bonnen bestemd tot steun voor de in ons land aanwezige 500 dienstweigeraars. Voor het geld, hetwelk op deze wijze werd verkregen, werden boeken, pakjes en kleding gekocht en aan de dienstweigeraars aangeboden.

Volgens bekomen inlichtingen, dan zou ook in het weekblad "De Vlam", regelmatig een annonce voorkomen om de hier bedoelde steunbonnen te kopen.

Sneek 18 October 1947.

Verzonden aan;

De Heer Hoofd van het Bureau inlichtingen te Leeuwarden.

De Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst te 's Gravenhage, Javastraat 68.

Verbinding. West-Groningen.

No. 7.R. GEHEIM.

Datum: 4 Januari 1949.

Onderwerp: Harm PRAKTIEK. *B*

RPG
Volgnummer
6 JAN. 1949

Datum van Ontvangstbericht: 1 Januari 1949. *52931*
Betrouwbaarheid berichtgever: Betrouwbaar.
Waardering bericht : Idem.
Tevens bericht gezonden aan : Pr. Gen. te Leeuwarden.
Ondernomen actie : Gene.
Medewerkende instanties : Gene.

Ik moge U Hoog Edel Gestreng / U Edel Groot Achtbare beleeft berichten, dat in het weekblad "Het Nieuwsblad", uitgevers Seggers en Kremer, Hoofdstraat 6 te Hoogezand d.d. 29 December 1948, de navolgende advertentie was geplaatst:

"Steunt de Dienstweigeraars in Geld of Natura. Te zenden aan H. Praktiek, Kolham E. 358."

Voorts werd in hetzelfde blad een ingezonden stuk door H. Praktiek geplaatst, waarin hij wijst op oorlogsgeweld en oorlogsdreiging. In dit verband haalt hij 300 jonge mannen aan, die een beroep hebben gedaan op de Dienstweigeringswet, welk beroep werd erkend, en op de anderen, die eveneens een beroep op dezelfde wet deden, welk beroep werd afgewezen. Hij haalt deze personen aan, dat zij zijn als lichtende voorbeelden en dat het meeleven met deze jongens overweldigend is. Hij doet verder een beroep op de inwoners der gemeente Slochteren niet achter te blijven en een pakket te zenden aan de dienstweigeraars.

Harm PRAKTIEK voornoemd, geboren 11 Augustus 1907 te Sappemeer, zonder beroep, wonende te Slochteren, Kolham E. 358, is bestuurslid van de "Stichting Vrijheidsbeweging", E.g. vrijdenker of nihilist. Hij is een goed redenaar. Hij heeft geen aanhang. Hij is brutaal in zijn optreden.

Van enig binnenkomen van giften voor het vorenomschreven doel is tot heden niet gebleken. Mocht dit in de toekomst enige omvang nemen, zo zal hieromtrent nader worden bericht.

Einde.

bezinning

*Par
Lieve
Lieve Vrij Socialist.
R*

(Buiten verantwoordelijkheid
der redactie).

Het is weer Kerstfeest geweest en weer staat er een Nieuwjaar voor de deur. Uit vele monden heeft weer het „Vrede op aarde in de mensen een welbehagen” geklonken. O, bittere ironie! Voor mij ligt een dagblad. China: Communisten dicht bij Nanking; Indonesië: overeenstemming met de republiek onmogelijk. (Intussen bezetten Ned. troepen verschillende belangrijke strategische punten). Oorlogsgeweld hier, oorlogsdreiging daar. We zullen nu maar zwijgen over de voorbije oorlog, welke we allen aan den lijve hebben gevoeld en waarvan we de naweeën nog dagelijks ondervinden. Waar we echter niet over mogen zwijgen is de dreiging van een nieuwe wereldoorlog. De spanningen in de wereld zijn groot en het duizelt ons bij de gedachte aan de verschrikkingen, welke een nieuwe oorlog met zich mee zou brengen. Denk eens aan de atoombom. Zo zittend te denken, gaan mijn gedachten ineens uit naar die kleine, dappere schare, de dienstweigeraars. Dit zijn ruim 300 jongemannen, die een beroep op de Dienstweigeringswet hebben gedaan en wier beroep door de commissie van advies is erkend. Zij werken in Staatsdienst buiten militair verband en zijn in drie kampen in Drenthe ondergebracht. Verder zijn er nog de vele honderden jongens, die eveneens een beroep op deze wet hebben gedaan, maar niet zijn erkend en die nu nog rondlopen in afwachting van wat er verder zal gebeuren, terwijl vele tientallen reeds opgesloten zitten in gevangnissen, veroordeeld of wachtend op het vonnis van de krijgsraad. Zij hebben U in deze dwaze wereld, vol oorlogsgeweld en dreiging iets te zeggen. Zij zijn als lichtende voorbeelden, die deze feestdagen met recht hebben kunnen zingen: Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen. Het doet er niet toe of ze zijn Gereformeerd, Vrijzinnig-Hervormd, Baptist, Humanist of vrij-socialist enz., zij voelen de consequentie van hun daad: „Vrede op Aarde”.

Het meeleven met al deze jongens is in vele delen van dit land overweldigend. Laat men ook in onze gemeenten niet achter blijven en van dit medeleven blijf geven, opdat al deze jongens, evenals met Sinterklaas, een goed Kerst- of Nieuwjaars pakket krijgen en bloemen de cellen en barakken mogen sieren, als symbool van een waarachtig feest, hetzij Kerstfeest, Pasen of Pinksteren.

Namens het Steunfonds
daadwerkelijke anti-militairisten
H. PRAKTIEK, E 358, Kolham

De distributie-voorschriften voor motorvoertuigen zijn opgeheven. Deze kunnen thans zonder vergunning worden gekocht, verkocht en afgeleverd. De distributie van rupsbandtractoren en landbouwjeeps is mede opgeheven. De importeur, fabrikant of wederverkoper mag niet tot de vrije verkoop overgaan, voordat alle door hem in ontvangst genomen vergunningen zijn gehonoreerd. Aan importeurs en fabrikanten wordt de verplichting opgelegd voor de tiende dag van elke maand aan het Rijksbureau voor metalen schriftelijk opgaaf te

den en de oppervlakte van veehouderij-producten (dus vlees, eieren, fok) 320 tot 497 miljoen gullen. Hieruit de toename van de productie van de landbouw bijna viermaal werd, die van de akkerbouw maal zo hoog en van de andere producten 1½ maal zo hoog. Het zegt natuurlijk niets over de veelheden der verkochte producten want het zijn de prijzen die deze toename veroorzaakt. De akkerbouw bijv. was in 1947/48

Antw. 57-95

Betr.: Comité Steunfonds Dienstweigeraars.

IV. D.3

G E H E I M

UITGEROEP

Onder toezending van onderstaand afschrift van een bericht, voorkomend in "De Vrije Socialist" van 19 Februari 1949, moge ik U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de personalia etc. van de leden van dit Comité.

"ROTTERDAM, Steunfonds Dienstweigeraars. - De groep
"i.w. wenst niet achter te blijven bij de kameraden van
"den Haag en Zaandam.
"In samenwerking met een groep mensen die niet direct
"bij ons onderdak hebben maar overtuigde anti-mil. zijn,
"hebben we een comité gevormd om te trachten een bedrag
"bijeën te brengen om bij te dragen aan bovengenoemd
"fonds. Nu moet er echter gewerkt worden. De leden van
"dit comité gaan hard aan het werk. En U, kameraden?
"Rotterdam moet bezlist een goed figuur maken. Hier
"moeten allen aan het werk, ieder op zijn wijze. Door
"een steunlijst aan te vragen bij kam. J. Bedeau, Polder-
"straat 29, Rotterdam. Kunt U op de fabriek of werk-
"plaats bijdragen verzamelen. Vele mensen zijn, al of
"niet geestverwant, bereid iets bij te dragen, want
"ondanks alles, onze ideeën dringen door en zeer zeker
"op anti-mil. gebied. De bedoeling is in de maand
"September een avond te beleggen, waaraan zullen mede-
"werken: Toneel met prop.-stuk en, om de financiën zo
"hoog mogelijk op te voeren, een Tombola. De volgende
"maal daarover meer. Onze vrienden v.d.R. Maasoever
"mogen zich hier niet afzijdig houden; wij verwachten
"hun medewerking, temeer daar het de bedoeling is ook
"aan de R. Maasoever een vervolgvond te houden. Wij
"komen ook daarop terug. Alle correspondentie te rich-
"ten aan: J. Baris, van Walravenstraat 99, Rotterdam."

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

J.G. Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofdcmissaris van Politie
te
R o t t e r d a m.

ROTTERDAM. Steunfonds Dienstweigeraars. — De groep L. M. weest niet achter te blijven bij de kameraden van den Haag en Zaandam.

In samenwerking met een groep mensen die niet

direct bij ons onderdak hebben maar overtuigde anti-mil. zijn, hebben we een comité gevormd om te trachten een bedrag bijeen te brengen om bij te dragen aan bovengenoemd fonds. Nu moet er echter gewerkt worden. De leden van dit comité gaan hard aan het werk. En U, kameraden? En U, kameraden? Rotterdam moet beslist een goed figuur maken. Hier moeten allen aan het werk, ieder op zijn wijze. Door een steunlijst aan te vragen bij kam. J. Bedeau, Polderstraat 29, Rotterdam. Kunt U op de fabriek of werkplaats bijdragen verzamelen. Vele mensen zijn, al of niet geestverwant, bereid iets bij te dragen, want ondanks alles, onze ideeën dringen door en zeer zeker op anti-mil. gebied. De bedoeling is in de maand Sept. een avond te beleggen, waaraan zullen medewerken: Toneel met prop. stuk en, om de financiën zo hoog mogelijk op te voeren, een Tombola. De volgende maal daarover meer. Onze vrienden v. d. R. Maasoever mogen zich hier niet afzijdig houden; wij verwachten hun medewerking, temeer daar het de bedoeling is ook aan de R. Maasoever een vervolgvond te houden. Wij komen ook daarop terug. Alle corresponedntie te richten aan: J. Baris, van Walravenstraat 99, Rotterdam.

"De Vrije Socialist" 12/2 '49

Rotterdam

Verbinding: N°. 11

No. 307.

28-2-1949.

Onderwerp: Steunfonds Dienstweigeraars en activiteit der Vrije Socialisten.

Datum ontvangst bericht: 24-2-1949

Betrouwbaarheid berichtgever: Betrouwbaar.

Waardering bericht: Betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan:

Medewerkende instanties: Gene

Ondernomen actie: Gene.

Veld
- 4 MRT 1949
A. J. 56060

B

Comité van het

Door de leden van het in Januari (j.l. door Vrije Socialisten en geestverwanten opgerichte Steunfonds voor dienstweigeraars (Zie "De Vrije Socialist" van 15 Januari en 5 Februarim 1949) is tot heden circa f.200.- bijeengezameld. Er wordt gewerkt met steunlijsten en met de bekende bonnetjes.

Ten huize van Blom, Jan Hendrik, geboren 2-12-1903 te Rotterdam, wonende te Rotterdam, Lependaal⁵⁶, worden door deze leden samenkomsten gehouden, waar Bedeaux, Jan, geboren 25-1-1877 te Leerdam, wonende te Rotterdam, Polderlaan 29b tegelijkertijd een cursus geeft over Spinoza.

De nevenbedoeling is om deze sympathiserenden, voornamelijk Bellamyansen, de Vrije Socialistische gedachte bij te brengen.

De bijeenkomsten, waarvan er nu twee zijn gehouden, worden bezocht door circa 18 personen.

Voorts bestaat het plan om op 8 of 10 Maart 1949 aan de Linker Maasoever een soort bazar te houden, waarvan de opbrengst zal worden bestemd voor de dienstweigeraars.

De samenkomsten van de Vrije Socialisten ten huize van de Jong, Teunis, geboren 29-1-1883 te Kralingen, wonende te Rotterdam, Egstraat 15a, welke nog steeds elke Woensdag worden gehouden, worden bezocht door 8 à 9 personen.

De enkele Vrije Socialisten, woonachtig aan de Rechter-Maasoever vertonen geen activiteit. Einde.

*Voor deze samenvatting zal
R. den Groot gebruik maken
haken. 24.2.49
met steun van...*

T

R. Damm

I.D. no. 307

G E H E I M

King

14 MRT 1949
AD/57595

11 maart 1949

Als antwoord op uw schrijven no. 56641, d.d. 8-3-1949, betreffende het "Comité Steunfonds Dienstweigeraars", wordt het volgende bericht:

Het door u bedoelde bericht komt niet voor in het nummer van "de Vrije Socialist" van 19 februari 1949, doch in dat van 22 Januari 1949. Daarvoor zijn reeds enkele publicatie's over dit onderwerp verschenen, in "de Vrije Socialist" van 19 februari 1949 staat een artikel, ondertekend door H.O. (Olk, Hermann Oldig Friedrich, geboren 9-7-1882 te Amsterdam, wonende Zeisstraat 17a te Rotterdam) met de opwekking de lezingen van Bedeaux, J., bij te wonen. Alle in deze berichten genoemde personen zijn bij uw dienst bekend, benalve Rensink, Bastiaantje Marie, geboren 30-5-1906 te Spijkenisse, weduwe van Saarloos, Pieter, geboren 7-8-1897 te Vlaardingen en wonende Adriaan Pieterstraat 53 te Rotterdam.

X
o.k.
X

In dezerzijds schrijven I.D. no. 307, d.d. 28-2-1949 is over de activiteit van genoemd Comité enz. gerapporteerd, waarbij thans de opmerking moet worden gemaakt dat het houden van de Bazar voorlopig nog is uitgesteld.

lyvoo

Aan C.V.D.

W=11
5

56068.

2/28

Verbinding: No.12

16 Maart 1949 no.

Doss.108/10

Onderwerp: Verslag propaganda-avond "Haags Comité tot Steun aan Dienstweigeraars".

18 MRT 1949

ACD/57090

Op Zondag, 13 Maart 1949, hield het Haags Comité tot steun aan Dienstweigeraars een propaganda-avond in de grote zaal van het gebouw "Amicitia", Westeinde 15 te 's-Gravenhage.

Zaalcapaciteit 450 personen. Aanwezig + 400 personen. Nadat de voorzitter, D.VAN KOERT, (Dirk-VAN KOERT, Den Haag, 16 Maart 1904, Jan de Baenstraat 128 te Den Haag) te omstreeks 20.00 uur de vergadering had geopend, gaf hij het woord aan A.J.BOM (Adrianus Jacobus BOM, Rotterdam, 7 Juli 1895, Scheppingstraat 44, Den Haag), die een propagandistische rede hield.

"De politiek", aldus BOM, "roert zich en viert nu hoogtij. De mensheid is in spanning, wat zal het worden, Oorlog of Vrede! De diplomaten zijn aan het woord, het volk niet, dat komt straks, als er gevochten moet worden. Direct na de capitulatie van de tweede wereldoorlog werden de oorlogsdeskundigen gesplitst in Oost en West. Een groot gedeelte van de Duitse deskundigen werd naar de hel van Siberië gestuurd, terwijl het andere gedeelte thans werkzaam is in de laboratoria van Amerika, in beide gevallen met het doel om vast te stellen, hoe men in de kortst mogelijke tijd de mensheid kan vernietigen. De diplomaten en politici bewapenen, doch vechten niet, dat laten zij doen. Het Volk gaat het doen! Zo was het, zo is het. Zijn mening wordt niet gevraagd, maar het moet straks wel vechten. Kameraden, er wordt thans wederom, zonder U erin te kennen, over Uw lot beslist. Slechts enkelen hebben het spel in handen. Wanneer spreekt het volk nu eens zijn veto uit? Dan is het pleit gauw beslecht. Door niet te vechten zijn zij de overwinnaars op alle fronten. Niet de enkeling, maar het volk moet zulks doen. Het schijnt thans, dat zelfs de reactionairen het met ons eens worden. Dit moge U blijken uit een artikel in de "Groene Amsterdammer" van de hand van een officier van het Nederlandse leger, die momenteel in Indonesië vertoeft. Wij, Hollanders, zijn niets beter dan de Duitse militairen. Die berispen zich steeds op bevel, hetgeen de Hollanders op Celebes thans ook doen. Dit zal zo blijven, zolang het militarisme bestaat." Spreker verzocht daarna de heer W.AKKERMAN op te staan. "AKKERMAN heeft, aldus spreker, twee jaar gevangenisstraf ondergaan, omdat hij een dienstweigeraar is en de Vrede lief heeft. Laat dit voor ons een lichtend voorbeeld zijn en laat ons voortgaan op de door ons ingeslagen weg." (applaus). Daarna verzocht spreker Jos VAN LEEUWEN, die de muzikale medewerking verleende, ter ere van W.AKKERMAN de "Internationale" te spelen, die door het publiek in de zaal staande werd meegezongen. Vervolgens zong het Vrij Socialistische zangkoor "Libertas" onder leiding van de dirigent, Jos VAN LEEUWEN, enige liederen. Daarna werd begonnen met het opvoeren van een anti-militaristisch toneelspel in 4 bedrijven, genaamd: "Terug van Het Front".

In de pauze maakte het publiek een gretig gebruik van de gelegenheid loten te kopen à raison van f.l.-- per zeven stuks. De opbrengst hiervan wordt in zijn geheel afgestaan

aan het Dienstweigeraarsfonds.

Na de pauze werd het 3e en 4e bedrijf opgevoerd van genoemd toneelstuk.

Nadat het zangkoor nog enige liederen ten gehore had gebracht, sloot de voorzitter te 23.15 uur de vergadering.
(Einde)

8-4-49

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. Some words like "vergadering" and "zangkoor" are visible.]

B. 57890.

~~XXX~~
~~XXX~~

VI. RD.3

G E H E I M

UITGEBOekt

W.Akkerman.

M 6 1005

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat op een op 13 Maart 1949 te 's-Gravenhage gehouden propaganda-avond van het Haags Comité voor steun aan dienstweigeraars aan de aanwezigen werd voorgesteld zekere W.Akkerman. Volgens de spreker had deze twee jaar gevangenisstraf ondergaan "omdat hij dienstweigeraar is en de vrede lief heeft". Te zijner ere werd de "Internationale" gespeeld, die door het publiek staande werd meegezongen.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berichten of de betrokken persoon bij U als dienstweigeraar bekend is en in bevestigend geval mij in kennis te willen stellen met zijn personalia, woonplaats en met zijn U eventueel bekend zijnde politieke antecedenten.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofd Sectie 3 B
van de Generale Staf,
Juliana-kazerne,
te
's-GRAVENHAGE.

Verbinding: N: 11

No: 388.

17 Maart 1949

Onderwerp: Samenkomst Dienstweigeringscomité.

Datum ontvangst bericht: 12-3-1949.

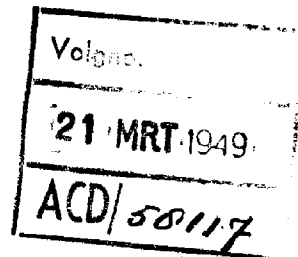
Betrouwbaarheid berichtgever: Betrouwbaar.

Waardering bericht: Betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan:

Medewerkende instanties: Gene.

Ondernomen actie: Gene.

Kort verslag van een samenkomst van het "Dienstweigeringscomité", bestaande uit leden van de groep van "Vrije Socialisten L.M." en leden van "Futurum", ten huize van Blom, Jan Hendrik, geb. 2-12-1903, te Rotterdam, winkelbediende, wonende Iependaal 55 te Rotterdam, op Vrijdag, 11 Maart 1949, te 20 uur.

Aanwezig: 15 personen, onder wie:

- X Bedeaux, Jan, geb. 25-1-1877 te Leerdam;
- X de Jong, Teunis, geb. 29-1-1883 te Kralingen, havenarbeider, en zijn echtgenote;
- X Verhulst, Johanna, geb. 29-5-1879 te Zierikzee, beiden wonende Egstraat 15a te Rotterdam;
- X Rensink, Bastiaantje Marie, geb. 30-5-1906 te Spijkenisse, wonende Adr. Pieterstraat 53 te Rotterdam;
- X Huijser, Jacobus Hermanus, geb. 22-11-1903 te Rotterdam, wonende te Rotterdam;
- X Allart, Christoffel, geb. 10-4-1891 te Rotterdam, kantoorbediende, wonende Snellinckstraat 43b te Rotterdam;
- X Net, Jacobus Johannes, geb. 23-1-1881 te Middelburg, zonder beroep, wonende Schans 32b te Rotterdam;
- X Naaijkens, Alfonsus Cornelis, geb. 14-8-1910 te Rotterdam, metaalschaver, wonende Iependaal 21b te Rotterdam;
- X Meijninger, Antje, geb. 19-3-1899 te Rotterdam, echtgenote van Moesman, Johannes, geb. 30-7-1897 te Rotterdam, wonende Vosmaerstraat 12a te Rotterdam; en
- X van Gelderen, Wilhelmina, geb. 4-10-1885 te Rotterdam, echtgenote van: van Woezik, Cornelis Johannes, geb. 3-1-1888 te Dreumel, wonende Persoonshaven 39b te Rotterdam.

Bedeaux, J., voornoemd, die als leider van de groep moet worden beschouwd, opent te ruim 20 uur de bijeenkomst en deelt mede, dat uit alle delen van het land steun wordt ontvangen voor de dienstweigerers.

Wij hebben thans al ongeveer 250 gulden ontvangen, zegt. spr., en er zijn nog wel 28 lijsten in omloop.

Van Hobbe, Driesprong A. 266 te Leersum, is een ~~xxx~~ schrijven binnengekomen, dat een groot aantal artikelen kunnen worden afgehaald, te weten, een snijmachine, een ledikant, keukengerai, koffiemolens, kleren, flessen enz., waarvan de opbrengst kan worden besteed voor de dienstweigerers.

Turnhout, nadere personalia nog niet bekend, wonende Dordtselaan ... te Rotterdam, heeft geld en boeken be-

- schik-

schikbaar, hetgeen ook kan worden afgehaald.

Na enige discussie wordt besloten, dat de goederen uit Leersum door van Gend en Loos zullen worden afgehaald.

van Gelderen, W., voornoemd, en Rensink, B.M., voornoemd, leveren hun lijsten in van gelden, die zij hebben opgehaald op de openbare vergadering der Nederlandse Vrouwenbeweging op 8 Maart 1949 in het Doofstommeninstituut, Ammanstraat 22 te Rotterdam. Respektievelijk hadden zij F. 27.11 en F. 7.50 opgehaald.

Meijninger, A., voornoemd, brengt een lijst mede van van Diest, Elisabeth, geb. 27-7-1887 te Rotterdam, echtgenote van van Wingerde, Nicolaas, geb. 24-2-1887 te Kralingen, wonende Voorhout 151 te Rotterdam, die deze avond verhinderd is te komen en het blijkt, dat deze lijst afkomstig is van het comité uit Den Haag.

Bedeaux, J., voornoemd, is hier slecht over te spreken, daar dit tot verwarring moet leiden. Hij zal een en ander met van Diest, E., voornoemd, bespreken.

Vervolgens geeft hij dan zijn cursus over "Spinoza". Behandeld wordt het onderwerp "Lichaam en Geest".

Daarna deelt hij tot slot mede, dat op 22 Maart a.s. een jaarvergadering van "Futurum" zal worden gehouden.

Na de aanwezigen te hebben opgewekt de propaganda-avond van het Haagse-comité op 13 Maart 1949 bij te wonen en bovendien ieder nog eens op het hart gedrukt te hebben voorwerpen voor de tombola te verzamelen, sluit spr. te 22.45 uur de bijeenkomst. Einde.

MINISTERIE VAN ALGEMEENE ZAKEN

^{B.}
No. 58117.

Onderwerp: Hobbe.

G E H E I M

's-Gravenhage, 2 April 1949.

UITGEBOKT

A 60659

IV. RD.3

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke oriëntering c.q. activiteit en verder van belang zijnde gegevens betreffende Hobbe, wonende Driesprong A.266 te Leersum.

Genoemde persoon stelde diverse goederen ter beschikking van het "Dienstweigeringscomité" te Rotterdam, hetwelk grotendeels bestaat uit personen, behorende tot de "Vrije Socialisten". De opbrengst van deze goederen kan dan gebruikt worden voor de dienstweigerers.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

Aan de Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie in het
district Utrecht,
Utrechtseweg 139
te
DE BILT.

~~J. G. G. G. G. G.~~
L.L.v.laere.

A F S C H R I F T

ANTI - MILITAIRISTISCH - COMITE.

0, D. 317.

bylage.

UITTREKSEL	
Uk	: 021287
Ag.no.	: 59674
Voor	: 22 317

Geachte Lezer!

Bovengenoemd Comité doet hiermede een beroep op Uw financiële hulp. Er zijn ongeveer 1200 militaire dienstweigeraars en daarvoor is wekelijks plus minus f 200.- nodig om hen en hun familie te steunen.

Wij vermoeden, dat ook U sympathiekstaat tegenover de daad dezer moedige jongens, die door hun voorbeeld de grondslag leggen voor een maatschappij waarin oorlog en militarisme onbekende zaken zijn. Uw bijdrage zal dientengevolge een historische betekenis krijgen, want de mensheid zal uiteindelijk het bloedig geweld overwinnen. De oorlog zal overwonnen worden door de dienst aan de oorlog op te zeggen. Dit is een taak voor alle mensen van goede wil!!!

Wij hopen, dat U de belangrijkheid van de anti-militairistische actie zal inzien en dat de regeringen spoedig eventuele eenfligten tussen de naties met vredelievende middelen moeten oplossen, omdat de volkeren NIET meer bereid zijn elkaar bloedig te bestrijden!

De dienstweigeraars geeft het goede voorbeeld en zij moeten geholpen worden!

MOGEN WIJ OOK OP UW MEDEWERKING REKENEN?

Wilt U deze circulaire goed bewaren, daar er antwoord op wordt gehaald en dan hopen wij dat wij Uw bijdrage mogen ontvangen voor dit belangrijke doel? Bij voorbaat hartelijk dank.

Namens bovengenoemd Comité

J. Baris, Secr.
Walravenstraat 99b.

A F S C H R I F T .

O. ONAFHANKELIJK VERBOND VAN BEDRIJFSORGANISATIES

V.

B. Landelijk Secretariaat.

Cl. de Vrieselaan 146.

Rotterdam, telefoon 50230

A G E N D A

voor de Landelijke Conferentie van het O.V.B., te houden op ZONDAG
3 April in de Foyer van het DOOFSTOMMENINSTITUUT aan de AMMANSTRAAT
te ROTTERDAM.

A A N V A N G _ L L _ U U R .

1. Opening door de Landelijk-Voorzitter W.Smid.
2. Mededelingen door de Landelijk-Penningmeester J.Bestman.
3. Inleiding door de Landelijk-Secretaris A.v.d.Berg, over:
"DE ALGEMENE POLITIEKE EN ECONOMISCHE SITUATIE EN DE TAKTIEK
VAN HET O.V.B. IN DEZE PERIODE".
4. Discussie door de gedelegeerden.
5. Samenvatting van de inhoud der discussie door de inleider en,
indien mogelijk, formulering van een gemeenschappelijk standpunt
in een resolutie.
6. Sluiting door de Voorzitter.

VAN 12.30 UUR TOT 13.00 UUR PAUZE.

In aansluiting op bevenstaande agenda kunnen nog de volgende op-
merkingen worden gemaakt.

De inleiding van de Secretaris draagt het karakter van een per-
soonlijk inzicht en moet dus niet gezien worden als een bestuursstand-
punt of een mening van de algemene Raad, die dan, zoals dat altijd in
de oude beweging ging, tot elke prijs er in gepraat moet worden.

Hierin komt weer iets naar voren van de nieuwe geest, die aan de
nieuwe vormen van de arbeidersbeweging verbonden moet zijn, ook ten
aanzien van de plaats der bestuurders.

Het is daarom haast vanzelfsprekend, dat de Algemene Raad in haar
zitting van 12 Maart '49 bepaalde, dat de inleiding zo beknopt moge-
lijk moet zijn om de discussie een zo groot mogelijk deel van de niet
al te lange duur der Conferentie te verzekeren.

De inleiding dient dus gezien te worden als de opening en richt-
lijn voor de discussie.

De discussie van de beweging zelf is het belangrijkste en de in-
houd en weerklank daarvan kan bepalend zijn voor de samenstelling van
de slotresolutie.

Deze overweging en het feit dat we hier niet te doen hebben met
een reglementair Congres, waar men er nu eenmaal niet aan ontkomt om
met vooraf geformuleerde en vastemlijnde voorstellen te komen, hebben
er toe geleid om, in plaats van de discussies over een resolutie, de
weg te volgen van een resolutie over de discussies.

HET WOORD IS AAN DE BEWEGING.

Namens het Witvoerend Bestuur,

A.v.d.Berg, secr.

Betreft : E.Th. Hodde, geb.21-5-78,
won.Driesprong A.266 te Leersum.

Antw. op : No. 58117, dd. 2-4-49.

Eduard Theodorus Hodde en niet Hobbe, is geboren te Amsterdam, 21 Mei 1878, Nederlander, zonder beroep en woont te Leersum, Driesprong No.A.266.

Bij een dezerzijdsn vertrouwelijk ingesteld onderzoek naar de antecedenten van voornoemd persoon bleek het volgende;

Eduard Theodorus Hodde is een zoon van Johannes Christiaan Hodde en Alida Maria Fallentin. Eduard Theodorus Hodde is op 14 December 1904 te Amsterdam gehuwd met Matje Vreeken, geboren te Leimuiden, 6 April 1877. Het huwelijk Hodde-Vreeken is kinderloos.

Komende van Maurik (Gld), nader adres onbekend, vestigde het gezin Hodde zich op 29 Maart 1927 te Leersum op voormeld adres. Oorspronkelijk is het gezin afkomstig uit Amsterdam, alwaar Hodde werkzaam is geweest als badmeester in dienst bij die gemeente. Hodde is thans als zodanig gepensionneerd.

Alhoewel met zeer grote waarschijnlijkheid kan worden aangenomen dat Hodde niet als lid is aangesloten bij de Communistische Partij Nederland, heeft hij zich gedurende zijn verblijf te Leersum wel doen kennen als iemand die sympathiseert met de doelstellingen van die Partij. Van het naar buiten uitdragen van die beginselen, noch het op andere wijze voeren van propaganda door Hodde is niets merkbaar. Evenmin van het lezen van Communistische lectuur. Van enige politieke activiteit is dan ook geen sprake.

Tijdens de oorlogsjaren heeft Hodde actief deelgenomen aan het verzet, onder anderen door het verbergen en voorthelpen van joden. In de illegaliteit kenmerkte Hodde zich als een goed en betrouwbaar collega, die spontaan zijn medewerking verleende.

Na de oorlog is Hodde werkzaam geweest bij de P.R.A. te Leersum, in welke hoedanigheid hij verschillende goederen, afkomstig van politieke delinquenten, onder zijn beheer heeft gehad, welke goederen hij naderhand niet dan na zeer veel moeite weer ter beschikking van de rechtmatige eigenaar heeft willen stellen.

Hodde, die zich voelt aangetrokken tot het verenigingsleven en lange tijd penningmeester is geweest van de Sportvereniging "H. D.S." te Leersum, staat overigens gunstig bekend.

Het gezin Hodde heeft een kind opgevoed, genaamd: Christoffel Arnold Engelsma, geboren te Utrecht, 6 November 1913. Christoffel Arnold Engelsma is een natuurlijk kind van Gijsberta Jacoba Engelsma, verdere gegevens onbekend. Christoffel Arnold Engelsma is op 13 September 1941 te Tiel gehuwd met Adriana Johanna Vink, geboren te Tiel, 27 Mei 1915. Het gezin Engelsma woont te Tiel, Voor de Uitkijk No. 38. Engelsma is Kantoor-boekhandelaar. Voorzover hier bekend zou Engelsma dezelfde ideeën en sympathieën zijn toegegaan als zijn pleegvader Hodde.

Hodde, noch één van zijn familie- of aangehuwde familieleden worden genoemd in de administratie van Politie of P.R.A. te Leersum.

De Bilt, 21 April 1949.

RP.

gk.

MINISTERIE VAN OORLOG
Hoofdkwartier v.d. Generale Staf
Sectie G 3 B
No: I-597/49 ZEER GEHEIM
Onderwerp: W.J.M. Akkermans
Bijl: -1-

's-Gravenhage, 28 April 1949. 2

ZEER GEHEIM

Ver.
29 APR. 1949
A. 61005

In antwoord op Uw schrijven d.d. 20-4-'49, No. 57890, moge ik U berichten, dat met W. AKKERMANS bedoeld zal zijn:

XI AKKERMANS, Wilhelmus Johannes Maria, geboren te 's-Gravenhage 16-7-'25, chauffeur-monteur, wonende Jan van Gojenstraat 23 I te 's-Gravenhage, die genoemd wordt in:

- Uw brief d.d. 6-2-'47, No. B 10421;
- mijn brief d.d. 6-3-'47, No. 795 G;
- Uw brief d.d. 13-3-'47, DIS-152;
- mijn brief d.d. 1-4-'47, No. 501 G;
- Uw brief d.d. 21-5-'47, DIS-152.

Inliggend moge ik U een copie doen toekomen van zijn verklaring, d.d. 13 Juni 1947, afgelegd voor de Commissie Dienstweigering, waarop hij bij beslissing d.d. 4 Juli 1947 door de Minister niet als dienstweigeraar werd erkend.

Bij vonnis d.d. 9-12-'47 No. 1553 van de Krijgsraad te Velde-Zuid werd hij echter wel als principieel dienstweigeraar aangemerkt, voorwaardelijk veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf en uit het arrest, dat 13½ maand had geduurd, ontslagen.

In deze principiële zaak ging de Auditeur-Militair bij genoemde Krijgsraad in hoger beroep en op 16 Maart 1948 diende de zaak voor het H.M.G. (vide de pers d.d. 13-3-'48).

Bij arrest van 6 April 1948 werd vorenbedoeld vonnis vernietigd en Akkermans veroordeeld tot 3 jaar gevangenisstraf met aftrek preventief, alsmede tot ontslag uit de militaire dienst.

Op 5 Maart j.l. werd hij voorwaardelijk in vrijheid gesteld met een proeftijd tot 18 Juli 1950 en onder toezichtstelling van het Leger des Heils te Amsterdam.

Van zijn door U gesignaleerd optreden is ter bevoegder plaatse kennisgegeven.

Typ: MvdH
Coll: *[handwritten mark]*

Het Hoofd Sectie G 3 B,
De Luitenant-Kolonel,

[handwritten signature]
(M.P. Kokje)

AAN:
Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

AFSCHRIJFT.

COMMISSIE VAN ADVIES VOOR DE DIENSTWEIGERINGSWET.

AFSCHRIJFT van de notulen van de vergadering van Vrijdag 13 Juni 1947 van de commissie van advies voor de Dienstweigeringswet, voor zover betreft W.J.M. Akkermans, geboren 16 Juli 1925.

W.J.M. Akkermans wordt ter vergadering binnengeroepen en verklaart onder meer ongeveer als volgt:

Ik ben magazijn-bediende. Op de keuring heb ik gezegd, dat ik bezwaren had tegen militaire dienst. De officier vond het beter een voorkeur op te geven en ik heb toen monteur aangevuld. Ik dacht, dat ik afgekeurd was voor dienst. Als oorlogsvrijwilliger ben ik afgekeurd. Ik dacht toen, dat ik dit moest doen. Later ben ik tot de overtuiging gekomen, dat het leger niet de goede manier is om te helpen. Er vallen altijd offers.

Ik zou, om de mensen uit de concentratiekampen te bevrijden niet willen doden.

Tegen dieven en moordenaars moeten wij inderdaad iets doen, doch zonder geweld. Geweld is altijd verkeerd, wij moeten steeds weerloos zijn.

We moeten in Indië de mensen helpen, doch niet met geweld.

Tijdens de oorlog heb ik in de fabrieken voor de Duitsers gewerkt. Ik had toen nog geen bezwaren. Wat er precies in mijn eerste verzoek stond, weet ik niet meer. Ik heb dat gemaakt in de cel. Ik meen, dat een officier mij gezegd heeft, dat het niet genoeg was voor dienstweigerings. Op 25 October j.l. ben ik gearresteerd. Ik zit thans in Nieuwersluis. Ik krijg veel brieven. De meeste mensen ken ik echter niet. In een weekblad staan de namen van de dienstweigeraars. Dit blad is de "Vrije Socialist."

Toen ik bericht kreeg ingelijfd te zijn, is er bij mij thuis over gesproken en is de overtuiging gegroeid.

We moeten de geest van ons zelf uitdragen, de boeven zullen dan wel leven, indien dat het betere leven is.

De Engelsen en de Canadezen hebben er verkeerd aan gedaan, ons op die manier van het geweld te bevrijden.

Wij moeten zelf beginnen onze overtuiging naar buiten te brengen.

Het is verkeerd, dat de overheid met geweld ingrijpt. Zij kan het ook anders.

Op het ogenblik is het nog zo, dat er nog verkeerde mensen zijn.

Ik weet, dat als ik erkend word, ik langer moet dienen.

Tegen zwaren arbeid en dienst in de mijnen heb ik geen bezwaar.

Ik heb 4½ maand in de cel te Gilze gezeten.

Ik ben op de lagere school en de ambachtschool geweest. Ik ben niet blijven zitten.

Mijn ouders zijn van huis uit Katholiek. Wij doen er niet meer aan.

Als iemand wordt aangevallen, zal ik pogen met overtuiging de aanvallers van zijn voornemen af te brengen. Zou dit niet gelukken, dan ben ik niet verantwoordelijk, als het slachtoffer gedood werd.

Ook zelf zou ik mij niet verdedigen.

W.J.M. Akkermans verlaat de vergadering.

De commissie besluit de Minister te adviseren de bezwaren niet te erkennen, aangesien de bezwaren niet ernstig genoeg zijn. Akkermans heeft eerst voor de Duitsers gewerkt, zich daarna als oorlogsvrijwilliger opgegeven en eerst later van inzicht veranderd is volgens zijn eigen verklaring.

Voor eensluidend afschrift:

Verbinding:

No: 1073.

Onderwerp: Besl. bijeenk. Dienstweigeringscomité.

Datum ontvangst bericht: 2-9-49.

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar.

Waardering bericht: betrouwbaar.

Tevens bericht verzonden aan:

Medewerkende instanties: gene.

Ondernomen actie: gene.

UITTREKSEL	
Uit	: OD 1565
Ag. no.	: 69411
Voor	: OD 317

6 September 1949.

Dezerzijds wordt het volgende bericht:

In een besloten bijeenkomst van het z.g. "Dienstweigeringscomité" alhier, (bestaande uit Vrije Socialisten en leden van de stichting Futurum), gehouden op Woensdag 31 Augustus 1949 ten huize van de Jong Teunis, geb: 29-1-83 te Kralingen, won: Egstraat 15a te R'dam, en bezocht door 13 personen, deelde Baris Johannes, geb: 5-1-09 te R'dam, won: Walravenstraat 99b te R'dam mede, dat hij bericht had ontvangen dat het Dienstweigeringscomité te Den Haag het contact met het landelijk comité had verbroken. Er zou n.l. verschil van mening met Jongkind Albert, geb: 7-6-06 te Aalsmeer, won: Spoorlaan 5 te Aalsmeer en Le Maitre Michiel Nicolaas, geb: 9-10-02 te A'dam, won: Linnaeuskade 41 hs te A'dam, zijn ontstaan over de behandeling van de dienstweigeraars door het Landelijk Comité. Zo zouden de niet-principiële dienstweigeraars in het geheel geen uitkering ontvangen en zou het bedrag van F.25.- voor het verkrijgen van rechtskundige bijstand te laag zijn geacht.

Bovendien zouden schriftelijke inlichtingen betreffende de besteding van de binnengekomen gelden door Le Maitre M.N. en Jongkind A. onbeantwoord zijn gelaten. Vorenstaande zou voor van Koert D. won: Pagelstraat 39 te 's-Hage, aanleiding zijn geweest het contact te verbreken met de bedoeling zelfstandig verder te werken.

Baris J. voornoemd was kennelijk door deze berichten nogal opstandig geworden, want hij dreigde de zaak er bij neer te zullen gooien, als alles juist zou blijken te zijn weergegeven. In een overigens onbelangrijke discussie wist men Baris over te halen niet tot overijde daden over te gaan.

Baris zeide dan ook toe Le Maitre M.N., Jongkind A., en van Koert D. te zullen uitnodigen deze affaire met hem te komen bespreken. Einde.

Aan BVD.

16 SEP. 1949

ACD/69076

Rotterdam 12 September 1949.

op het

Kort verslag van de grote openbare bijeenkomst ten bate van de "slachtoffers" van principieel en daadwerkelijk anti-militairisme, uitgaande van het "Comité tot ondersteuning van anti-militairisten te Rotterdam", en gehouden op Zaterdag 10 September 1949, te 19.30 uur, in de aula van de H.B.S. aan het Afrikaanderplein te Rotterdam.

Zaalcapaciteit 450 zitplaatsen. Aanwezig circa 225 personen, mannen en vrouwen, meest van middelbare leeftijd, hierbij inbegrepen circa 45 personen die per autobus uit Den Haag waren gekomen.

Militairen of andere personen in uniform gekleed waren niet aanwezig.

De stemming onder de aanwezigen was flauw, terwijl de vergadering, na de opvoering van het toneelstukje, tenslotte geheel verliep.

Aan iedere bezoeker werd een folder uitgereikt met de belangrijkste bepalingen der Dienstplichtwet in verband met dienstweigering en een folder voor een esperanto-cursus.

Gecolporteed werd met speldjes (gebroken geweer), lootjes voor de tombola, "Esperanto wint veld" en de "Vrije Socialist". Gecollecteerd werd ten bate der dienstweigeraars.

Medewerking werd verleend door:

X Huijser Roelof, geb: 22-12-1914 te Rotterdam, wonende te Rotterdam, Oostzeedijk 284 (piano);

o.k. van Oostveen Jacoba Alida, geb: 13-7-1916 te Amsterdam, echtgenote van van de Velde Leendert Jan, geb: 11-1-1902 te R'dam, wonende te Rotterdam, Hendrik de Keyserstraat 48b (zang);

X Lagerwaard Maria Martina, geb: 5-3-1912 te Zaltbommel (bekend) declamatie; en:

Het Haags Anti-militairistisch toneelgezelschap.

De bijeenkomst was aangekondigd in "De Vlam", "De Vrijdenker", "De Vrije Socialist", en de "Nieuwe Strijd".

PD 3073 X I Bedeaux Jan, geb: 25-1-1877 te Leerdam (bekend), opent te 20.05 uur de bijeenkomst met een woord van welkom en zegt, dat deze avond gewijd zal zijn aan cultuur, kunst en solidariteit. Voorts kondigt spr. het programma aan.

PD 0710 X V Jongkind Albert, geb: 7-6-1906 te Aalsmeer, wonende te Aalsmeer, Spoorlaan 5, zegt, dat het aantal bezoekers voor een stad als Rotterdam, waar "Steunt wettig Gezag" slechts 150 personen heeft kunnen bijeenbrengen, groter zou moeten zijn. In een tijd van "Atlantic-pact" en "Verdrag van Brussel" moet het immers voor ieder bewust mens wel duidelijk zijn dat er, teneinde de vrede te dienen, maar één mogelijkheid bestaat, n.l. dienstweigeren. Spr. ontkent dat deze houding negatief zou zijn, want dienstweigeren betekent niet dat "Wij" niet bereid zouden zijn de mensheid te dienen. Thans worden de dienstweigeraars bezig gehouden met het ontginnen van heidevelden in Drente. Begrijpelijk is het dan ook dat dit werk vele dienstweigeraars niet bevredigt. Een aantal daarvan heeft zich kort geleden tot de Minister gewend met het ver-

-zoek-

zoek naar Indonesië te worden gezonden, om daar behulpzaam te kunnen zijn bij de pokkenbestrijding. Anderen hebben zich ~~gerek~~ beschikbaar gesteld om als "proefkonijn" te dienen in verband met de bestrijding van "de Rode Hond". Op beide verzoeken is afwijzend beschikt, omdat de "Minister" hiervoor de verantwoordelijkheid niet wenste te dragen. (hilariteit).

Spr. somt vervolgens een aantal gevallen op, waarin het fonds dienstweigeraars steunt en doet tenslotte een harts-tochtelijk beroep op de aanwezigen het fonds financieel te steunen en het bestaande comité te versterken, teneinde deze mannen, de "voorhoede" van de strijders voor een betere socialistische samenleving, financieel in staat te stellen, hun strijd, dus "onze strijd" voort te zetten.

Bedeaux, J., voornoemd, sluit te circa 23.30 uur de bijeenkomst, na de medewerkers zijn verontschuldiging te hebben aangeboden voor het feit, dat i.v.m. het late uur zoveel bezoekers de bijeenkomst hadden verlaten. Einde.

Aan B.V.D.

A.C.D. wasby : naam.

BT 14/4

166

OP KAART
ACD/IV B
DAT: 26/4-50
PAR: 440.

NO: 1/112 Soc
DATUM: 11-3-50
PAR:

0/317

317

AANDACHT voor belanghebbenden betreffende:
„Fonds voor slachtoffers van principiëel en daadwerke-
lijk anti-militarisme”

Het doet zich nogal eens voor, dat er z.g. grieven zijn, ten opzichte van genoemd steunfonds. En als men mij er dan over onderhoudt, wat meestal uit de tweede of derde hand komt, dan kan ondergetekende zo maar niet op de betrokken bestuurders van genoemd fonds afgaan. Gaarne zou ondergetekende, als er werkelijk gegronde argumenten zijn, daarvan officiële mededeling hebben. Bij zo'n geval is het mij ook al eens toegezegd, maar tot heden ontving ik niets.

Er schijnt ook een zekere onkunde te bestaan bij een groot gedeelte onzer geestverwanten, tot wie zij zich moeten wenden. Wij vermeenden en daar bedoelt ondergetekende het „L. C. v. Vrije Socialisten” mee, dat het wel bekend was, temeer daar het op het laatste Congres ook nog ter sprake is geweest.

Maar ter herinnering zij dan nog eens bekend maakt, dat wanneer er gegronde motieven zijn, daarvan officiële mededeling te doen aan onderstaand adres en dan ook nog in hoofdzaak uit de Vrij-Socialistische

richting, want voor andere politieke stromingen zijn ook adressen aangewezen. Meldt U zich voor alles eerst tot de secr. van het Steunfonds: A. Jongkind, Spoor-
laan 5, Aalsmeer.

A. Jansen, Lange Poellaan 35, Haarlem

1517

Am. Assoc.
Vol. B. VI.

OP. LEWIS
ACD/ALL
OCT 21/1949
PAM

AS 117

Vol. no.
5 OCT. 1949
ACD/79995

5-10-1949.

B. VII. *[Faint, illegible text]*

T.H. B.V.

CENTRAAL STEUNFONDS

VOOR PRINCIPIËLE GEWETENSBEZWAARDEN INZAKE DE KRIJGSDIENST

AAN HEN, DIE GEWETENSBEZWAAREN HEBBEN
TEGEN DE VERVULLING VAN MILITAIRE DIENST

DE DIENSTWEIGERINGSWET

(Staatsblad 1923 no. 357)

ARTIKEL 1.

Hij die voor inlijving als dienstplichtige is aangewezen of de militair, die op grond van zijn overtuiging dat hij de evenmens niet mag doden, ook wanneer dit ingevolge overheidsbevel geschiedt, gewetensbezwaren heeft tegen de vervulling van militaire dienst,

- a. bepaaldelijk gericht op strijd met de wapenen,
- b. van welke aard ook,

kan zich, met een met redenen omkleed verzoekschrift, tot het verkrijgen van toepassing van artikel 3 (lees: plaatsvervangende burgerdienst of non-combattante militaire dienst), wenden tot Onze Minister van Oorlog, wanneer hij voor de landmacht bestemd is of daartoe behoort; tot Onze Minister van Marine, wanneer hij voor de zeemacht bestemd is of daartoe behoort.

Voor de toepassing van deze wet wordt onder militair verstaan hij die, hetzij als vrijwilliger, hetzij als dienstplichtige, tot de land- of zeemacht behoort, ook gedurende de tijd, dat hij met groot verlof is.

ARTIKEL 2.

De betrokken Minister beslist op dit verzoekschrift, na advies van een door Ons (lees: de Kroon) ingestelde commissie. Deze commissie is verplicht de verzoeker op te roepen en hem, bij verschijning, te horen.

Vanaf de dag, waarop het verzoekschrift is ingediend, tot die, waarop de beslissing door de betrokken Minister is genomen, kan de verzoeker van dienstverrichtingen vrijgesteld worden en kan, indien tegen hem wegens ongehoorzaamheid aan enig dienstbevel of dienstvoorschrift een strafvervolgung aanhangig is, deze geschorst worden.

Bij gunstige beslissing op het verzoekschrift wordt de strafvervolgung gestaakt.

ARTIKEL 3.

Bij erkenning van de gewetensbezwaren door de betrokken Minister wordt:

- a. hij, die een beroep heeft gedaan op het gestelde bij artikel 1 sub a, belast met militaire dienst, die niet gericht is op strijd met de wapenen,
- b. hij, die een beroep heeft gedaan op artikel 1 sub b, onder vrijstelling van de militaire dienst of onder opheffing van militair verband, te werk gesteld bij een andere tak van staatsdienst.

Onder takken van staatsdienst zijn voor de toepassing van deze wet begrepen de bedrijven onder beheer van de staat, wapen- en munitiebedrijven uitgezonderd.

INLICHTINGEN BETREFFENDE DE DIENSTWEIGERINGSWET EN HAAR TOEPASSING VERSTREKKEN:

1 Voor alle gezindten, ongeacht politiek of godsdienst:

S. Kaper, Oranjestraat 70, Zaandam. S. Redmeyer, Bovenburen, Winschoten. H. Koning, Cortinghpoort 8, Groningen. S. Wijnobel, Vliet 49, Leiden. Al Jonakind, Spoorlaan 5, Aalsmeer, en voorts iedere Dinsdag- en Donderdagavond van 7-10 uur, Keizersgracht 755, I Amsterdam. Na 18.00 uur Telef. K 2900-35135.

2. Voor „Kerk en Vrede“:

W. van den Bosch, De Genestetstraat 26, Zwolle. Ds. J. B. Th. Hugenholtz, Ammerstol. H. de Jong, Gymnasiumstraat 9, Leeuwarden. G. A. de Jonge, Dillenburgstraat 5, Groningen. Dr. E. E. Meursing, Johan de Wittstraat 39, Dordrecht. Ds. H. J. de Wijs, Gouda. J. J. Wentink, Argonautenstraat 37, Telef. K 2900-94241, Amsterdam.

3. Voor Doopsgezinden:

Doopsgezind Vredesbureau, Singel 452, Amsterdam. Da. M. de Boer, Boulevard Evertsen 12, Vlissingen. J. Gleijsen, te Helmersstraat 135 hs., Amsterdam. C. Inja, Nic. Beetslaan 10, Tel. K 2954-2473, Baarn. Ds. D. G. Knipscheer, De Sav. Lohmanstraat 41, Groningen. Ds. F. van de Wissel, Emmakade 27, Leeuwarden.

Dit zijn de belangrijkste artikelen van de wet.

Sinds 31 Juli 1947 wordt artikel 2 lid 3 in het algemeen weer aldus toegepast, dat ieder die zich op deze wet beroept, alvorens hij in werkelijke militaire dienst heeft moeten komen, uitstel van eerste opkomst krijgt, totdat op zijn beroep is beslist. Hij moet echter in zijn request daarom verzoeken.

Doet hij zijn beroep pas, als hij reeds in dienst is, dan blijft hij in dienst, tot op het beroep is beslist. Indien hij zijn beroep doet binnen een maand nadat hij is opgekomen, wordt hij overgeplaatst naar het depot- en detentiekamp thans te Nieuwersluis. Daar blijft hij, tot op zijn beroep is beslist.

Doet hij zijn beroep pas, nadat hij langer dan een maand in werkelijke dienst is, dan gaat hij, als hij is goedgekeurd voor dienst in de tropen, met zijn onderdeel mee naar Indonesië en wordt zijn beroep in Batavia verder behandeld.

Wie zijn beroep doet, als hij reeds in dienst is en tevens een daad van dienstweigerig stelt (weigert zijn uniform aan te trekken, een geweer aan te nemen, of iets van dien aard) gaat in arrest. Hij blijft in arrest, totdat op zijn verzoek is beslist. Het arrest wordt in gevolge beschikking van de Chef Generale Staf doorgebracht in het depot en detentiekamp te Nieuwersluis.

Het is derhalve wenselijk, dat men reeds bij de keuring zijn bezwaren duidelijk en ronduit kenbaar maakt. De keuringsofficieren hebben opdracht, de gewetensbezwaarde alsdan te wijzen op het bestaan en de werking van de dienstweigeringswet.

Het is eveneens wenselijk, het beroep op de wet te doen, terstond nadat men is goedgekeurd, en in elk geval vóórdat men in werkelijke dienst is gekomen.

Het verzoekschrift is niet gebonden aan enige vorm. Het moet wel de opgave van de redenen voor dienstweigerig bevatten. Het mag worden gesteld op ongezegeld papier. Men verzende het aangetekend en beware een afschrift voor zich.

Enige tijd na de verzending ontvangt men een vragenlijst van het ministerie, die men zorgvuldig moet beantwoorden. Terecht wordt aangedrongen op een uitvoerige en principiële toelichting van de bezwaren en hoe en wanneer die zijn ontstaan. Ook van dit stuk beware men een afschrift.

Tenslotte worden getuigenverklaringen gevraagd. Het gaat daarbij niet zozeer om verklaringen van goed gedrag, maar ook en vooral om gegevens over iemands karakter, levenswijze en opvattingen omtrent geweld. Ook van deze verklaringen beware men een afschrift. Na enige tijd ontvangt men een oproep om te verschijnen voor de psychiater, die aan de Commissie van Advies is toegevoegd. Pas daarna moet men verschijnen voor de Commissie van Advies.

De Commissie houdt met drie afdelingen zitting in den Haag en met één afdeling in Batavia. Er is geen recht op inzage van de stukken. Er is geen recht op bijstand. Men krijgt geen inzage in de notulen van de Commissie noch ook in haar advies.

Men make terstond na het verhoor een nauwkeurig verslag van vragen en antwoorden en beware dit.

De minister beslist vrijwel steeds overeenkomstig het advies van de Commissie. Bij de beslissing worden geen redenen opgegeven. Er is geen hoger beroep.

In een aantal bijzondere gevallen (ongeveer 15 procent der afgewezenen) heeft een tweede behandeling (de zogenaamde revisie) plaatsgevonden op voorstel van een krijgsraad of namens de betrokkenen. Vrijwel steeds is erkenning gevolgd.

Hij die is afgewezen en bij zijn bezwaren volhardt, en die niet wordt afgekeurd of om andere redenen wordt vrijgesteld van militaire dienst, komt voor één der krijgsraden. Het voorarrest duurt gemiddeld zes maanden.

Van de ongeveer 60 gevallen werden 10 veroordeeld tot 3 jaar; 7 tot ongeveer 1½-2 jaar; 7 kregen voorwaardelijke straf met de bijzondere bepaling dat zij gedurende drie jaar de burgerdienst moeten verrichten; 10 kregen lichte straffen. De straf wordt gemeenlijk doorgebracht in een werkkamp of in de Jeugdgevangenis. In 24 gevallen werd de strafzaak op de een of andere manier gestaakt, omdat de gewetensbezwaarden alsnog waren erkend.

Van de vonnissen van de krijgsraden is hoger beroep op het Hoog Militair Gerechtshof. Tussen het vonnis van de krijgsraad en de zitting van het H.M.G. verlopen gemiddeld drie à vier maanden.

De plaatsvervangende burgerdienst wordt sinds Juni 1947 vrijwel geheel in Nederland vervuld, en bestaat tot dusver in werkzaamheden bij heideontginning, wegeaanleg, oogstvoorziening, krankzinnigenverpleging en belastingadministratie.

De erkende gewetensbezwaarden verblijven in het algemeen in kampen, eerst in de Lauwerspolder bij Usquert, sinds eind 1947 bij Vledder en sinds herfst 1948 ook in de kampen Zwinderseveld en Geesbrug.

Anderen zijn als verpleger intern in de Rijkspsychiatrische Inrichtingen te Woensel. Weer anderen wonen thuis en werken bij de belastingen.

Deze burgerdienst duurt een jaar langer dan de militaire dienst van de betrokkene zou hebben geduurd.

De rechtspositie der erkende gewetensbezwaarden is soms die van een tijdelijk ambtenaar, soms van een arbeidscontractant. Zij vertoont verwantschap met die van militairen, maar is principieel niet dezelfde. De wet stelde een nadere regeling in uitzicht, maar die is nimmer tot stand gekomen.

Militaire dienst, die niet is gericht op strijd met de wapens, is niet vanzelfsprekend ongewapende dienst. Ook bij de geneeskundige of de tandheekkundige dienst moet men leren en kunnen schieten. De minister kan echter bij de erkenning vaststellen, dat deze dienst ongewapend mag worden verricht. Dit moet in het verzoekschrift worden aangevraagd. De noncombattante militaire dienst duurt acht maanden langer dan de militaire dienst van de betrokkene zou hebben geduurd.

Tussen 1946 en Januari 1949 werd de wet aldus toegepast: Het totaal aantal beroepen bedroeg ongeveer 1500. Hiervan zijn ingetrokken of met afkeuring geëindigd ongeveer 700. Afgehandeld zijn 829. Erkend: 496 (59.83 %) Afgewezen: 333 (40.17 %). Van de erkenden zijn reeds ongeveer 300 man tewerkgesteld.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 1 November 1949

No.: B.70995

Betr.: S.Wijnobel
VI. RD.3

4819
UITGEBOKT

DIENTSTGEHEIM

0173436

In een mij ter hand gesteld pamflet, verspreid door het "Centraal Steunfonds voor Principiële Gewetensbezwaarden inzake de Krijgsdienst", werd o.m. vermeld, dat belanghebbers, van iedere godsdienstige en politieke overtuiging, zich voor het verkrijgen van inlichtingen betreffende de Dienstweigeringswet en haar toepassing o.a. kunnen wenden tot: S.Wijnobel, Vliet 49 te Leiden.

Ik moge U verzoeken mij te doen inlichten omtrent zijn personalia, politieke antecedenten en de eventueel door hem in bedoeld steunfonds beklede functie.

Hierbij zij opgemerkt, dat in mijn administratie bekend is: Simon Hendrik Wijnobel, geb. 31-8-1919 te Leiden, wonende Roodenburgstraat 3 te Uwent, aan wie betrokkene mogelijk identiek zou kunnen zijn.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te LEIDEN.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: B. 70995

Betr.: Da. M.de Boer
VI. RD.3

4319
UITGEBOKT
s-Gravenhage, 1 November 1949
DIENSTGEHEIM
a/8-15-43

In een mij ter hand gesteld pamflet, uitgaande van het "Centraal Steunfonds voor Principiële Gewetensbezwaarden inzake de Krijgsdienst", werd o.m. vermeld, dat belanghebbenden, behorende tot de Doopsgezinde Gemeente, zich voor het verkrijgen van inlichtingen betreffende de Dienstweigeringswet en haar toepassing o.a. kunnen wenden tot Da. M.de Boer, Boulevard Evertsen 12 te Vlissingen.

Ik moge U verzoeken mij te doen inlichten omtrent haar personalia, haar politieke antecedenten en de mogelijk door haar bij bedoeld steunfonds beklede functie.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te VLISSINGEN.

J.G.Crabbendam.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

No.: B.70995

Betr.: W.v.d.Bosch
VI. RD.3

1317
UITGEBOKT

's-Gravenhage, 1 November 1949

DIENSTGEHEIM a173516

In een mij ter hand gesteld pamflet, verspreid door het "Centraal Steunfonds voor Principiële Gewetensbezwaarden inzake de Krijgsdienst", werd o.m. vermeld, dat belanghebbenden zich voor het verkrijgen van inlichtingen betreffende de Dienstweigeringswet en haar toepassing o.a. kunnen wenden tot W.van den Bosch, de Genestetstraat 26 te Zwolle, lid van de vereniging "Kerk en Vrede".

Ik moge U verzoeken mij te doen inlichten omtrent zijn personalia, zijn politieke antecedenten en de eventueel door hem in vorengenoemde organisaties beklede functies.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te ZWOLLE.

J.G.Crabbendam.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

17319
's-Gravenhage, 1 November 1949

No.: B.70995

DIENSTGEHEIM

Betr.: H.Koning
VI. RD.3

UITGEBOEKT

al 75177

In een mij ter hand gesteld pamflet, verspreid door het "Centraal Steunfonds" voor Principiële Gewetensbezwaarden inzake de Krijgssdienst", werd o.m. vermeld, dat belanghebbenden zich voor het verkrijgen van inlichtingen betreffende de Dienstweigeringswet en haar toepassing o.a. kunnen wenden tot: H.Koning, Cortinghpoort 8 te Groningen.

Ik moge U verzoeken mij te doen inlichten omtrent zijn personalia, zijn politieke antecedenten en de eventueel door hem bij bedoeld steunfonds beklede functie.

Hierbij zij opgemerkt, dat in mijn administratie bekend is: Hendrik Evert KONING, geb. 24-5-1926 te Groningen, kantoorbediende N.S., wonende te Uwent, Hoornsediep 35 B, aan wie betrokkene mogelijk identiek zou kunnen zijn.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te GRONINGEN.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

no.: B. 70995

Betr.: J.Gleysteen
VI. RD.3

17/3 17
UITGEBOKT

's-Gravenhage, 1 November 1949

ant. 81222

DIENTSGEHEIM

In een mij ter hand gesteld pamflet, verspreid door het "Centraal Steunfonds voor Principiële Gewetensbezwaarden inzake de Krijgsdienst werd o.m. vermeld, dat belanghebbenden, behorende tot de Doopsgezinde Gemeente zich voor het verkrijgen van inlichtingen betreffende de Dienstweigeringswet en haar toepassing o.a. kunnen wenden tot J.Gleysteen, le Helmersstraat 135-hs. te Amsterdam.

Ik moge U verzoeken mij te doen inlichten omtrent zijn personalia, zijn politieke antecedenten en de mogelijk door hem bij bedoeld steunfonds beklede functie.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te AMSTERDAM.

J.G.Crabbendam.

No. 7274¹-48.

Bijlage: 1.

A. d. m.
60 70899
1-7-60

Werkv. Vern
A.C.D.

Vo.
7 OCT. 1949
ACD/71194

6 October 1949.

60 70899

Onder verwijzing naar het vermelde op pagina 1, zevende blok, van het U dezerzijds onder gelijk nummer, dd. 3 October jl. toegezonden verslag over de op 2 October 1949 alhier gehouden "vredesdemonstratie", wordt U hierbij toegezonden een fotocopie van het betreffende pamflet van het "CENTRAAL STEUNFONDS voor principiële gewetensbezwaarden inzake de krijgsdienst".

No.13. ✓

F3.

7512

Geheim Nr. 2230.
Verbinding Nr. 47
No 70995
Betr. W.v.d.Bosch

Co 70995 *Handwritten*

Datum 1-11-1949

co

OP KAART
ACD/46
DAT: 17/4/50
PAR: 10

X

Volgno.
11 NOV. 1949
ACD/73576

1317

Antwoord op het schrijven
van het Ministerie van Binnenlandse Zaken,
d.d. 1 November 1949,

No. 70995.

Betreft; W. van den BOSCH,
wonende te Zwolle
de Genestetstraat 26.

Bij controle op het Gemeentehuis van
Zwolle afdeling "Bevolking" bleek dat bovengenoemde persoon
genaamd is;

o.k.

WILLEM van den BOSCH

geboren te Utrecht 25 Februari 1902, van beroep onderwijzer,
van een Christelijke ULO school, wonende te Zwolle aan de De
Genestetstraat 26. Van den Bosch is gehuwd met Marie Hendri-
ka van der Heiden, geboren te Rotterdam 11 December 1907.
Willem van den Bosch vestigde zich op 28 September 1952
te Zwolle komende uit Amsterdam. Van den Bosch is lid van
de Vereniging "Kerk en Vrede", doch voor zover bekend be-
kleedt hij in deze vereniging geen bestuursfunctie. Voor
de oorlog is van den Bosch lid geweest van de Christelijk
Democratische Unie. Volgens bekomen inlichtingen sympathi-
seert hij thans met de Partij van de Arbeid. Volgens zijn
uitlatingen zou hij geen lid van deze Partij zijn. Van den
Bosch heeft in het jaar 1948, tweemaal een vergadering be-
zocht van de Afdeling Zwolle van de Communistische Partij
Nederland. Aan rapporteur, die ook op deze vergadering aan-
wezig was, verklaarde van den Bosch toen ongevraagd dat hij
geen interesse had voor de C.P.N. doch dat hij eens wilde
horen wat de Communistische sprekers te zeggen hadden.

(einde)

COMMISSARIAAT VAN
POLITIE
TE VLISSINGEN

VLISSINGEN,
TELEFOON 20 (2 LIJNEN)

24 November 1949

74543
28 NOV. 1949

ACD

No.: 2048.
BIJLAGE(N): geen.

Dienstgeheim.

M 317
o.k.

Naar aanleiding van Uw schrijven

van 1 dezer no. 70995, deel ik U mede, dat
Maria de Boer, geboren te Amsterdam 9 Oc-
tober 1907, predikante bij de Doopsgezin-
de gemeente, wonende Boulevard Evertsen
12 alhier, op 30 Augustus 1939 in deze
gemeente werd ingeschreven van Staveren.

Omtrent haar is op politiek-en
crimineel gebied niets ongunstigs bekend.

Dezerzijds is niet kunnen blyken,
of zij een functie bekleedt en welke bij
het Centraal Steunfonds voor Principiële
Gewetensbezwaarden inzake de Krijgs-
dienst, noch dat belanghebbenden zich
hieromtrent bij haar kunnen wenden om
inlichtingen.

Da.M.de Boer staat hier gunstig
aangeschreven.-

W. De Commissaris van Politie,

AAN:
DE HEER Hoofd van de Centrale ~~Binnenl.~~ Veiligheids-
dienst
te 's-Gravenhage.

OP KAART
ACD/46
DAT: 27/4/50
PAR: 1/5

Verbinding No.54.

No. 588/49

Groninger

M 317
CO

OP KAART
ACD/46
DAI: 27/4/49
PAR: [initials]

Volgno.
- 8 DEC. 1949
ACD/75177

Naar aanleiding van het schrijven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken te 's-Gravenhage, No.70995, d.d. 1 November 1949, betreffende het verzoek om inlichtingen aangaande H. Koning, kan het volgende worden vermeld :

De in het schrijven bedoelde H. Koning is genaamd :

(D)

HINDRIK EVERT KONING, geboren te Groningen 24-5-26, kantoorbediende bij de Ned. Spoorwegen, wonende te Groningen, Hoornsediëp 35/b. Hij is op 3-4-48 gehuwd met Derkje Lommert, geboren te Groningen 24-10-25.

De betrokkene woonde tot zijn huwelijk bij zijn ouders thuis aan de Cortinghpoort 8. Daarna ging hij wonen Hoornsediëp 35/b.

Omtrent hem moge verwezen worden naar de rapporten van de I.D. Groningen: No.27/46, 380/48 en 385/49.

Voorts is bekend dat hij 1949 2e secretaris was van de Vlamgroep Groningen. Rapport I.D, Groningen 77/49. Einde.

Groningen, 7 December 1949.

6280
55734

No.7266-'49

4 Maart 1950

Uw brief: No.70995, d.d. 1 November 1949

Onderwerp: J. GLEIJSTEEN.

V E R T R O U W E L I J K .

M 317

Alders

OP KAART
ACD/46.
DAT: 27/4/50
PAR: 10.

X

6.23
6 MRT 1950
ACD/8/222

Ter voldoening aan het gestelde in Uw bovenaangehaald schrijven, wordt het volgende medegedeeld.-

In het Bevolkingsregister te Amsterdam staat ingeschreven:

- 6.k. Jan GLEIJSTEEN, geboren te Amsterdam, 22 Mei 1895, van beroep boekhandelaar, kerkgenootschap Doopsgezinde Gemeente, van Nederlandse nationaliteit, gehuwd met:
- 6.k. Gerritje NOWEE, geboren te Arnhem, 1 Februari 1897, wonende te Amsterdam, le Helmersstraat 135 huis.-

Gleijsteen, die op zijn woonadres een boekhandel drijft, staat gunstig bekend in die omgeving.-

Hij staat bekend als een godsdienstig mens, waarvan bekend is dat hij op principiële gronden tegen het militarisme is.- Indertijd zou hijzelf op deze gronden geweigerd hebben om wapenen te dragen.-

Tijdens het onderzoek bleek, dat hij geen enkele functie heeft bij het "Centraal Steunfonds voor Principiële Gewetensbezwaarden inzake de Krijgsdienst".-

Mensen, die behoren tot de Doopsgezinde Gemeente en op grond van deze religie zich bezwaard gevoelen om wapenen te moeten dragen, kunnen bij hem inlichtingen krijgen inzake de weg die zij moeten bewandelen, op grond van de "Dienstweigeringswet", om hiervan eventueel te worden vrijgesteld.-

Gleijsteen leent zich in geen enkel opzicht voor politieke doeleinden.-Hijzelf zou de politieke richting van de P.v.d.A. zijn toegedaan.-Door informanten wordt hij politiek volkomen betrouwbaar geacht.-

Zowel politiek als crimineel komt Gleijsteen niet voor in de administratie van de Politie te Amsterdam.-

-----R.3

No. 131

CONFIDENTIEEL

S.T.

4 September 1950.

Nr.: Gr.V.D. 1288/50

Bijlagen: Twee

Onderwerp: "Anti-militairis-
-tische actie"

$\frac{2.25}{05.5}$	$\frac{2.25}{05.26}$
- 5 SEP. 1950	
ACD/ 92342	

Te Uwer informatie moge ik U hierbij doen toekomen een uittreksel uit een rapport, opgemaakt door Y, met één bijlage, betreffende anti-militairistische actie, naar de inhoud waarvan ik U kortheidshalve moge verwijzen.

Hoofd Sectie G 2 B van de Generale Staf is eveneens terzake ingelicht.

S.T.

Aan: **B.V.D.**

Datum van het bericht : 29 Augustus 1950.
 Rapporteur : ---
 Van wie is het bericht afkomstig : Contact.
 Betrouwbaarheid van het bericht : Betrouwbaar.
 Betrouwbaarheid berichtgever : Betrouwbaar.
 Welke actie ondernomen : Contact opgenomen met de plaatselijke I.D.
 Met welke instantie wordt samen- : Veiligheids-Officier Militaire-Afdeling
 gewerkt en plaatselijke I.D.

Door contact (militair) werd mij het volgende medegedeeld:

"Toen ik op Maandag 28 Augustus 1950 liftte van Arnhem naar Amsterdam, werd mij anti-militairistische lectuur aangeboden, met verzoek het door te lezen. - - - - -

Mocht ik voor dienstweigering voelen, dan kon ik mij opgeven aan de in de lectuur vermelde adressen . - - - - -

Nummer en verdere gegevens van de auto en de inzittenden zijn mij niet bekend. De auto was een grijze dichtgetimmerde jeep. De persoon die mij de lectuur gaf was een heer van ongeveer vijftig jaar". - - - - -

Op mijn verzoek overhandige contact mij de betreffende lectuur. - - - - -

Ik meen goed te doen door het actieve optreden van deze anti-militairistische greep nog eens te signaleren.

CENTRAAL STEUNFONDS

VOOR PRINCIPIËLE GEWETENSBEZWAARDEN INZAKE DE KRIJGSDIENST

AAN HEN, DIE GEWETENSBEZWAAREN HEBBEN
TEGEN DE VERVULLING VAN MILITAIRE DIENST

DE DIENSTWEIGERINGSWET

(Staatsblad 1923 no. 357)

ARTIKEL 1.

Hij die voor inlijving als dienstplichtige is aangewezen of de militair, die op grond van zijn overtuiging dat hij de evenmens niet mag doden, ook wanneer dit ingevolge overheidsbevel geschiedt, gewetensbezwaren heeft tegen de vervulling van militaire dienst,

- a. bepaaldelijk gericht op strijd met de wapenen,
- b. van welke aard ook,

En zich, met een met redenen omkleed verzoekschrift, tot het verkrijgen van toepassing van artikel 3 (lees: staatsvervangende burgerdienst of non-combattante militaire dienst), wenden tot Onze Minister van Oorlog, wanneer hij voor de landmacht bestemd is of daartoe behoort; tot Onze Minister van Marine, wanneer hij voor de zeemacht bestemd is of daartoe behoort.

Voor de toepassing van deze wet wordt onder militair verstaan hij die, hetzij als vrijwilliger, hetzij als dienstplichtige, tot de land- of zeemacht behoort, ook gedurende de tijd, dat hij met groot verlof is.

ARTIKEL 2.

De betrokken Minister beslist op dit verzoekschrift, na advies van een door Ons (lees: de Kroon) ingestelde commissie. Deze commissie is verplicht de verzoeker op te roepen en hem, bij verschijning, te horen.

Vanaf de dag, waarop het verzoekschrift is ingediend, tot die, waarop de beslissing door de betrokken Minister is genomen, kan de verzoeker van dienstverrichtingen vrijgesteld worden en kan, indien tegen hem wegens ongehoorzaamheid aan enig dienstbevel of dienstvoorschrift een strafvervolgung aanhangig is, deze geschorst worden.

Bij gunstige beslissing op het verzoekschrift wordt de strafvervolgung gestaakt.

ARTIKEL 3.

Bij erkenning van de gewetensbezwaren door de betrokken Minister wordt:

- a. hij, die een beroep heeft gedaan op het gestelde bij artikel 1 sub a, belast met militaire dienst, die niet gericht is op strijd met de wapenen,
- b. hij, die een beroep heeft gedaan op artikel 1 sub b, onder vrijstelling van de militaire dienst of onder opheffing van militair verband, te werk gesteld bij een andere tak van staatsdienst.

Onder takken van staatsdienst zijn voor de toepassing van deze wet begrepen de bedrijven onder beheer van de staat, wapen- en munitiebedrijven uitgezonderd.

INLICHTINGEN BETREFFENDE DE DIENSTWEIGERINGSWET EN HAAR TOEPASSING VERSTREKKEN:

1. Voor alle gezindten, ongeacht politiek of godsdienst:

- X X S. Kaper, Oranjestraat 70, Zaandam. S. Redmeyer, Bovenburen, Winschoten. H. Koning, Cortinghpoort 8, Groningen. S. Wijnobel, Vliet 49, Leiden. Al Jongkind, Spoorlaan 5, Aalsmeer, en voorts iedere Dinsdag- en Donderdagavond van 7-10 uur, Keizersgracht 755, I. Amsterdam. Na 18.00 uur Telef. K 2900-35135.

2. Voor „Kerk en Vrede“:

- X X W. van den Bosch, De Genestetstraat 26, Zwolle. Ds. J. B. Th. Hugenholtz, Ammerstol. H. de Jong, Gymnasiumstraat 9, Leeuwarden. G. A. de Jonge, Dillenbùrgstraat 5, Groningen. Dr. E. F. Meursing, Johan de Wittstraat 39, Dordrecht. Ds. H. J. de Wijs, Gouda. J. J. Wentink, Argonautenstraat 37, Telef. K 2900-94241, Amsterdam.

3. Voor Doopsgezinden:

- X Doopsgezind Vredesbureau, Singel 452, Amsterdam. Da. M. de Boer, Boulevard Evertsen 12, Vlissingen. X X J. Gleijsteen, 1e Helmersstraat 135 hs., Amsterdam. C. Inja, Nic. Beetslaan 10, Tel. K 2954-2473, Baarn. X X Ds. D. G. Knipscheer, De Sav. Lohmanstraat 41, Groningen. Ds. F. van de Wissel, Emmakade 27, Leeuwarden.

Dit zijn de belangrijkste artikelen van de wet.

Sinds 31 Juli 1947 wordt artikel 2 lid 3 in het algemeen weer aldus toegepast, dat ieder die zich op deze wet beroept, alvorens hij in werkelijke militaire dienst heeft moeten komen, uitstel van eerste opkomst krijgt, totdat op zijn beroep is beslist. Hij moet echter in zijn request daarom verzoeken.

Doet hij zijn beroep pas, als hij reeds in dienst is, dan blijft hij in dienst, tot op het beroep is beslist. Indien hij zijn beroep doet binnen een maand nadat hij is opgekomen, wordt hij overgeplaatst naar het depot- en detentiekamp thans te Nieuwersluis. Daar blijft hij, tot op zijn beroep is beslist.

Doet hij zijn beroep pas, nadat hij langer dan een maand in werkelijke dienst is, dan gaat hij, als hij is goedgekeurd voor dienst in de tropen, met zijn onderdeel mee naar Indonesië en wordt zijn beroep in Batavia verder behandeld.

Wie zijn beroep doet, als hij reeds in dienst is en tevens een daad van dienstweigering stelt (weigert zijn uniform aan te trekken, een geweer aan te nemen, of iets van dien aard) gaat in arrest. Hij blijft in arrest, totdat op zijn verzoek is beslist. Het arrest wordt in gevolge beschikking van de Chef Generale Staf doorgebracht in het depot en detentiekamp te Nieuwersluis.

Het is derhalve wenselijk, dat men reeds bij de keuring zijn bezwaren duidelijk en ronduit kenbaar maakt. De keuringsofficieren hebben opdracht, de gewetensbezwaarde alsdan te wijzen op het bestaan en de werking van de dienstweigeringwet.

Het is eveneens wenselijk, het beroep op de wet te doen, terstond nadat men is goedgekeurd, en in elk geval vóórdat men in werkelijke dienst is gekomen.

Het verzoekschrift is niet gebonden aan enige vorm. Het moet wel de opgave van de redenen voor dienstweigering bevatten. Het mag worden gesteld op ongesegeld papier. Men verzende het aangetekend en beware een afschrift voor zich.

Enige tijd na de verzending ontvangt men een vragenlijst van het ministerie, die men zorgvuldig moet beantwoorden. Terechtheid wordt aangedrongen op een uitvoerige en principiële toelichting van de bezwaren en hoe en wanneer die zijn ontstaan. Ook van dit stuk beware men een afschrift.

Tenslotte worden getuigenverklaringen gevraagd. Het gaat daarbij niet zoeer om verklaringen van goed gedrag, maar ook en vooral om gegevens over iemands karakter, levenswijze en opvattingen omtrent geweld. Ook van deze verklaringen beware men een afschrift. Na enige tijd ontvangt men een oproep om te verschijnen voor de psychiater, die aan de Commissie van Advies is toegevoegd. Pas daarna moet men verschijnen voor de Commissie van Advies.

De Commissie houdt met drie afdelingen zitting in den Haag en met één afdeling in Batavia. Er is geen recht op inzage van de stukken. Er is geen recht op bijstand. Men krijgt geen inzage in de notulen van de Commissie noch ook in haar advies.

Men make terstond na het verhoor een nauwkeurig verslag van vragen en antwoorden en beware dit.

De minister beslist vrijwel steeds overeenkomstig het advies van de Commissie. Bij de beslissing worden geen redenen opgegeven. Er is geen hoger beroep.

In een aantal bijzondere gevallen (ongeveer 15 procent der afgewezenen) heeft een tweede behandeling (de zo^o naamde revisie) plaatsgevonden op voorstel van een krijgsraad of namens de betrokkenen. Vrijwel steeds is erkenning gevolgd.

Hij die is afgewezen en bij zijn bezwaren volhardt, en die niet wordt afgekeurd of om andere redenen wordt vrijgesteld van militaire dienst, komt voor één der krijgsraden. Het voorarrest duurt gemiddeld zes maanden.

Van de ongeveer 60 gevallen werden 10 veroordeeld tot 3 jaar; 7 tot ongeveer 1½-2, jaar; 7 kregen voorwaardelijke straf met de bijzondere bepaling dat zij gedurende drie jaar de burgerdienst moeten verrichten; 10 kregen lichte straffen. De straf wordt gemeenlijk doorgebracht in een werkkamp of in de Jeugdgevangenis. In 24 gevallen werd de strafzaak op de een of andere manier gestaakt, omdat de gewetensbezwaarden alsnog waren erkend.

Van de vonnissen van de krijgsraden is hoger beroep op het Hoog Militair Gerechtshof. Tussen het vonnis van de krijgsraad en de zitting van het H.M.G. verlopen gemiddeld drie à vier maanden.

De plaatsvervangende burgerdienst wordt sinds Juni 1947 vrijwel geheel in Nederland vervuld, en bestaat tot dusver in werkzaamheden bij heideontginning, wegeaanleg, oogstvoorziening, krankzinnigenverpleging en belastingadministratie.

De erkende gewetensbezwaarden verblijven in het algemeen in kampen, eerst in de Lauwerspolder bij Usquert, sinds eind 1947 bij Vledder en sinds herfst 1948 ook in de kampen Zwinderseveld en Geesbrug.

Anderen zijn als verpleger intern in de Rijkspsychiatrische Inrichtingen te Woensel. Weer anderen wonen thuis en werken bij de belastingen.

Deze burgerdienst duurt een jaar langer dan de militaire dienst van de betrokkene zou hebben geduurd.

De rechtspositie der erkende gewetensbezwaarden is soms die van een tijdelijk ambtenaar, soms van een arbeidscontractant. Zij vertoont verwantschap met die van militairen, maar is principieel niet dezelfde. De wet stelde een nadere regeling in uitzicht, maar die is nimmer tot stand gekomen.

Militaire dienst, die niet is gericht op strijd met de wapens, is niet vanzelfsprekend ongewapende dienst. Ook bij de geneeskundige of de tandheelkundige dienst moet men leren en kunnen schieten. De minister kan echter bij de erkenning vaststellen, dat deze dienst ongewapend mag worden verricht. Dit moet in het verzoekschrift worden aangevraagd. De noncombattante militaire dienst duurt acht maanden langer dan de militaire dienst van de betrokkene zou hebben geduurd.

Tussen 1946 en Januari 1949 werd de wet aldus toegepast: Het totaal aantal beroepen bedroeg ongeveer 1500. Hiervan zijn ingetrokken of met afkeuring goëindigd ongeveer 700. Afgehandeld zijn 829. Erkend: 496 (59.83 %) Afgewezen: 333 (40.17 %) Van de erkenden zijn reeds ongeveer 300 man tewerkgesteld.

UITTREKSEL

Uit : OD 230Ag.no. : 96637Yoor : OD 317

10 NOV. 1950

ACDI 96637

OD 317:

Kort verslag van de vergadering van Vrije Socialistische uitgeschreven door het bestuur van de V.S.V. te Amsterdam voor leden en sympathiserenden op verzoek van het z.g. "Oude Fonds voor steun aan dienstweigeraars" en gehouden op Woensdag 1 November 1950, te 20.00 uur in gebouw "De Valk", Valkburgerstraat 105 te Amsterdam.

Aanwezig circa 50 personen. De aanleiding voor deze vergadering werd behandeld in "De Vrije Socialist" van Zaterdag 23 October 1950.

Het "Oude Fonds" werd vertegenwoordigd door:

- ✓ Kaper, Siem, nadere personalia hier niet bekend, wonende te Amsterdam; voorzitter;
- ✓ Jongkind, Albert, geb. 7-6-1906 te Aalsmeer, wonende te Aalsmeer; secretaris;
- ✓ de Maitre, Michiel Nicolaas, geb. 9-10-1902 te Amsterdam, wonende te Amsterdam.

De groep 's-Gravenhage werd o.a. vertegenwoordigd door:

- ✓ van Koert, Jr., Dirk, nadere personalia hier niet bekend, wonende te 's-Gravenhage;
- ✓ van Koert Sr., P., nadere personalia hier niet bekend, wonende te 's-Gravenhage;
- ✓ Bakker, Jan, geb. 24-11-1898 te Nijeholtwolde, wonende te 's-Gravenhage;
- ✓ Bom, Adrianus Jacobus, geb. 7-7-1895 te Rotterdam, wonende te 's-Gravenhage;
- ✓ Renkema, nadere personalia hier niet bekend, wonende te 's-Gravenhage;
- ✓ Larce, nadere personalia hier niet bekend, wonende te 's-Gravenhage;
- ✓ v.d. Heuvel, nadere personalia hier niet bekend, wonende te 's-Gravenhage.

Laere
v.w.v.

Toezicht op de binnenkomenden werd uitgeoefend door:

- ✓ Stevens, Dirk, geb. 25-7-1886 te Amsterdam, wonende te Amsterdam;
- ✓ van Bodegraven, Henri Frederik, geb. 13-9-1890 te Amsterdam, wonende te Amsterdam.

De vergadering had een tamelijk rumoerig verloop.

Renkema, voornoemd, opent te circa 20.15 uur de vergadering met een woord van welkom en zegt, dat aan deze avond zo min mogelijk bekendheid is gegeven, teneinde de moeilijkheden in besloten kring te kunnen afhandelen.

Spr. zegt, dat een Vrije Socialist voor de vrijheid vecht, maar niet die vrijheid, welke Jongkind, A., voornoemd, thans voorstaat, n.l. de wet. Spr. keert zich ook tegen diegenen, die dienst weigeren om godsdienstige redenen, neemt zichzelf als voorbeeld en zegt, dat hij destijds geen dienst heeft geweigerd, omdat de Bijbel leert "Gij zult niet doden", maar als Vrije Socialist, die "de rede" vooropstelt.

Spr. scheldt op de staat en de wet, zegt dat die beide vernietigd behoren te worden en citeert tenslotte nog een gedeelte uit een brief van een dienstweigeraar, die daar in beweert ook te zullen weigeren en "in de grond te gaan -wroeten".

wroeten", wanneer de Staat opkomt beveelt, al kost het 10 jaar.

le Maitre, M.N., voornoemd, behandelt in het kort de geschiedenis van het steunfonds en denkt daarbij met enige veemoed terug aan de vooroorlogse tijd toen van Nierop voorzitter was en zegt, dat het na de oorlog noodzakelijk werd een zekere neutraliteit in acht te nemen in verband met het feit, dat ook mensen van Kerk en Vrede, A.N.V.A. e.d. om steun bij het fonds aanklopten.

Spr. propageert de noodzakelijkheid van één steunfonds, zegt dat den Haag door dit drijven de positie der dienstweigeraars ernstig benadeelt en roept uit, dat de jongens, die zich op de wet beroepen niets minder zijn dan degenen, die het niet doen (A. Som roept "Dat zijn ze wel, het zijn huichelaars").

Spr. gaat voort en beschuldigt den Haag ervan tegen het principe van een Vrije Socialist in te gaan door de jongens te dwingen de cel te kiezen en hen daardoor in hun vrijheid te belemmeren.

Spr. besluit en zegt Koert Jr., een reglement te hebben aangeboden, maar dat deze het niet eens heeft in willen zien, laat staan zitting te nemen in de raad van toezicht.

Jongkind, A., voornoemd, sluit zich geheel bij le Maitre, voornoemd, aan, en zegt voorts dat den Haag meer bereid had moeten zijn tot overleg.

Er zijn 3000 dienstweigeraars en laten we goed bedenken, dat de V.S.V. maar een gedeelte van haar "kinderen" onder dit aantal telt; 2792 hunner hebben n.l. een beroep op de wet gedaan.

Spr. komt aan een aantal gevallen op, waarin het fonds ook leden van de V.S.V. heeft geholpen, o.a. Burgerjon, Maandam, Maasen e.a. en zegt dat de jongens in het algemeen een weinig gefundeerd oordeel hebben en dat "wij", door de hulp die gegeven wordt, gelegenheid krijgen hun de V.S.V.-gedachte bij te brengen.

Laree, voornoemd, merkt sarcastisch op of de activiteit alleen op dienstweigeringsgebied moet ontplooid worden

Rom, A.J., voornoemd, zegt dat het "Oude Fonds" in alles zijn eigen zin doet en in het geheel geen rekening houdt met het Haagse standpunt. "Als je voor de wet werkt deug je niet".

Spr. wordt grof en zegt dat Jongkind, A., een kapitalist is, die waard is bij de deur te worden weggetrapt; hij beschuldigt Jongkind, A. er van het standpunt van den Haag op verschillende manieren te trachten kapot te maken door b.v. te vertellen dat spr. "knuppeldrager" in een concentratiekamp is geweest enz.

"Na de bevrijding heeft die "knuppeldrager" wel voor andere dingen gezeten en wat mijn gedrag in Vught betreft, vraag wat maar aan de Haeij en Beukering" zo roept spr. uit.

Spr. gaat zo nog een poosje door, voorspelt Jongkind, A., en le Maitre, M.N., een spoedige val, omdat ze nog maar f.5000.-- in kas hebben en zegt, dat den Haag op eigen wegen zal blijven gaan om de strijd aan te binden tegen staat en wet; "want", zo zegt spr., "wij geven niet slecht steun aan dienstweigeraars, wij strijden tegen alle wetten, zo b.v. ook de loonbelastingwet."

Kaper, Siem, voornoemd, betreurt het dat Bom, A., zo persoonlijk is geweest. "Over de zaken van algemeen belang heb ik hem niet gehoord", zegt spr. en keert zich voorts op een desbetreffende vraag van Stevens, Dirk, voornoemd, tegen de uitdrukking van "Burgerlijk Arbeidbestuur", die Bom, A., voornoemd, heeft gebezigd. Het steunfonds bestaat niet alleen uit Jongkind, A., het is een voorlichtingsdienst.

"De beschuldiging van "knuppeldrger" mist alle grond en heeft hier overigens niets mede te maken" zo besluit spr.

v.d. Heuvel, voornoemd, zingt op zijn beurt het Haags lied, zegt dat den Haag op eigen benen zal blijven staan; zegt al 10 man te hebben, die zich niet op de wet zullen beroepen. "Wij hebben al voor f. 1200.— aan bonnen verkocht, houden dan propaganda-avonden en verdienen op die manier weer aan zo'n avond."

Jongkind, A., voornoemd, zegt zich persoonlijk niet beledigd te gevoelen. "Ik neem deze dingen maar met een korreltje zout, want Bom, A., die zo'n grote mond heeft is immers zelf in Rijkdienst, dus staatsman". (Bom, A., begint te schreeuwen en zegt Jongkind door de zaal te willen trappen).

Spr. gaat voort en zegt, dat den Haag nimmer de kans zal krijgen het fonds aan banden te leggen.

"Wij zullen voortaan aan ieder die er om vraagt inlichtingen te verschaffen ten opzichte van het dienstweigervraagstuk, maar wij laten de jongens verder vrij.

Den Haag moet het dan zelf maar uitzoeken, want ook Rotterdam heeft zich inmiddels aan onze zijde verklaard en zodoende zullen er in de toekomst twee fondsen zijn, die ieder op zich zelf zullen werken.

Le Maitre, M.N., voegt hieraan toe, dat altijd financieel verslag kan worden uitgebracht.

Renkema, sluit te 23.30 uur de avond vervolgens met de woorden: "Laten we altijd onthouden, dat een V.S.V.-er te allen tijde en op elke manier het kapitalisme moet bestrijden" (EINDE).

Aan B.V.D.

non?

~~CONFIDENTIEEL~~
~~LUCHTMAGT NEDERLAND~~

MINISTERIE VAN OORLOG
LUCHTMAGTSTAF
Sectie L.2
Bureau Veiligheid
Nr. L2.02.78/0/1 *conf.*
Bijl: 1

OP KAART
ACD/IV B
DAT: 21-51
PAR: *199*

1700
- 3 JAN. 1951
ACD/ *284*
100.543

Scheveningen, 3 Januari 1950.

Ingesloten gelieve U aan te treffen een bericht uit een in Nederland verschijnende krant.

Het is mij niet bekend welke krant dit bericht gepubliceerd heeft, doch ik meen wel U hiervan op de hoogte te moeten stellen

het Hoofd Sectie L.2.,
v.d. het Hoofd Bureau Veilig-
heid,

Bla. H. F. Thijssen.

B. J. M. KOENEN
Majoor-Vlieger-Waarnemer

Aan: B.V.D.

t. a. v. Hr. Franssen A.

Uit de dienstweigeraars-beweging

Op verzoek maken wij onze lezers nog eens attent op het bestaan van een dienstweigeraarssteunfonds. waarvan M. Damman, 1e v. Swindenstr. 53 te Amsterdam, penningmeester is. Postgiro: 276630.

Na een jaar straf in de jeugdgevangenis te Zutphen te hebben uitgezeten, komt Aldert Tas op 1 Juli a.s. vrij. Zijn huisadres is Uiterweg 83, Aalsmeer.

Door anti-militaristische kringen wordt 'n pamflet verspreid, dat besluit met de kernachtige rijm:

Wie bang is doet mee,

Wie moed heeft zegt nee!

dwars B.K.D.

~~ONAFGEDAAN~~

CO 121049
123192

317

W

OD. 317

Kaart voor
Kont B. Rook's commissie met mutatie: toe
Openze 13/10/51 vergoeding land. steun en prop. fond
van mil. dienst en arbeidsverwijzing

Afd./Sect.: B VI Dat.: 29/11/51 Par.: R.

Interne aanwijzingen ACD.

[Handwritten scribble]

[Handwritten scribble]

ACD. 4B Dat.: 9/1-52 Par.: R. (K)

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1 Via KRW aan B RWD, *[Handwritten]*
[Handwritten]

2 B VI
25.10.51
Brief aan L.d. Oostland 26/10/51.

ACD Ho 30.10.51

3 B VI *[Handwritten]*
19.11.51

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 30 October 1951

No. : B 121049
Betr.: D. Rocks
VI AV 3

UITGEBOKT

VERTROUWELIJK

Ontv. bew: _____

Rappel : 30-1-'52

Antwoord : 123.192

Op 13 October 1951 werd te Nieuwehorne (gemeente Heerenveen) een propaganda-avond gehouden van het Landelijk Steun- en Propagandafonds voor Militaire Dienst- en Arbeidsweigering, welke werd geopend door D. Rocks, wonende Bonteboksweg te Langezwaag, gemeente Opsterland.

Ik moge U versoeken mij in kennis te willen doen stellen met zijn personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens, waarbij moge worden opgemerkt, dat in de administratie voorkomt Binnie Rocks, geboren 10-2-1912, wonende te Langezwaag 367, lid E.V.C..

HET HOOPD VAN DE DIENST.

Namens dese,

Aan de heer Korpschef van Politie
in de gemeente OPSTERLAND
te
B E E T S T E R Z W A A G .

J. G. Crabbendam

Antwoord op schr. no.121049, d.d. 30.10.1951.

B

Ter voldoening aan het gestelde in Uw schrijven van 30 October 1951, nr.121049, betreffende D.Rooks, heb ik de eer U hieronder de gevraagde gegevens te doen toekomen.

Binne ROOKS, geboren te Appelscha, 10.2.1912, grondwerker, wonende te Langezwaag, Bonteboksweg 394.

Betrokkene is lid van de E.V.C. Hij is een aanhanger van de C.P.N. maar treedt niet op de voorgrond. Hij heeft een hekel aan werken en is iemand zonder een vaste overtuiging.

Zijn politieke overtuiging is gebaseerd op "eigen profijt"

*Kaart
asson.*

*Onderland
Bonteboksweg*

OP KAART
ACD/413
DAT 11.12.51
PAR S

6.35
21.14
16 NOV 1951
ACD/123192

AAZI
ALD/42
DAI: 9/1-12
PAR: ☒

6.234 06.39 07.122
 05.45
 22 OCT 1951
 ACD/121049

No. 101^s

Onderwerp:

Propaganda bijeenkomst van het Landelijk Steun- en Propaganda Fonds voor Militaire Dienst en Arbeids Weigering.

Herinneren

Op Zaterdag, 13 October 1951, werd in de benedenzaal van het café van O. van der Laan (zaalruimte ongeveer 150 personen) staande te Nieuwehorne no. 156, een propaganda avond gehouden van het Landelijk Steun- en Propaganda Fonds voor Militaire Dienst en Arbeidsweigering.

* Te omstreeks 20.00 uur werd de bijeenkomst geopend door D. Rooks, wonende Bonteboksweg te Langezwaag. De zaal was voor ongeveer een vijfde gedeelte bezet (ongeveer 30 personen), zowel met mannen als vrouwen. / gemeente OPSTERLAND

De personen, afkomstig uit Nieuwehorne, Oudehorne, Katlijk, Bovenknijpe en Langezwaag, waren voor het merendeel personen tussen de 35 en 55 jaren.

* Rooks, voornoemd, betuigde in zijn openingswoord zijn spijt over het feit dat de opkomst zo gering was. Hij riep een hartelijk welkom toe aan de leden van de toneelgroep: "Wie denkt overwint", uit Amsterdam en de spreker voor deze avond: J. Nieuwenhuys, uit Amsterdam gaf vervolgens het woord aan de secretaris van genoemd steunfonds, J. Klaver, wonende Orteliusstraat 237 II te Amsterdam, West.

Ook deze betuigde zijn spijt over de geringe belangstelling en merkte aan het slot op geen werkkrachten, geen hamerslagen te leveren voor de oorlogsindustrie.

* Nadat door Mevrouw Klaver-Keijzer uit Amsterdam enige propaganda stukjes waren voorgedragen, kreeg de spreker voor deze avond, Joh. Nieuwenhuijse voornoemd, het woord. Deze behandelde het onderwerp: "Oorlog of Vrede".

Hij gaf een overzicht van het leed, dat door de afgelopen oorlog over de landen der wereld was gebracht en noemde getallen over gesneuvelden, vermisten en daklozen.

Vervolgens deelde hij mede, dat het instendhouden van ons leger, jaarlijks een bedrag van ongeveer 1½ miljard guldens kostte. Hij noemde de wapenleveranciers en de zwartehandelaars "oorlogsfitters".

Hierna besprak hij de mogelijkheid om oorlog te voorkomen. De vrouwen moesten hun kinderen anti-militairistisch opvoeden en de mannen moesten niet werken in fabrieken waar oorlogsproducten worden vervaardigd.

Aan het slot van zijn betoog wekte hij de aanwezigen op meer activiteit te betonen bij het bezoeken van dergelijke bijeenkomsten en het lezen van het door het Steunfonds uitgegeven strijdblad. Na de pauze werd door de toneelgroep: "Wie denkt overwint" uit Amsterdam, het toneelstuk "Thuiskomst", van Jac. Keijzer, opgevoerd, waarna Mevr. Klaver-Keijzer nog enige propagandistische voordrachten werden gehouden.

Te omstreeks 23.15 uur sloot Rooks, voornoemd, de bijeenkomst, na de aanwezigen te hebben bedankt voor hun opkomst.

Het aanwezige publiek gedroeg zich tijdens de bijeenkomst rustig en applaudiseerde matig.

De bijeenkomst had een rustig verloop en van feiten in strijd met de openbare rust of veiligheid of enig ander strafbaar feit is niets gebleken.

Er is niet gebleken dat er een afdeling van vermeld Fonds in deze gemeente bestaat.

E i n d e. Heeravenen, 19-10-1951.

I.D. No. 1642

VERTROUWELIJK

OP KAART
ACD/ 4b
DAI: 19-7-51
PAR:

- 5. DEC. 1951

P. J. de
VXI

Verzoeken de personalia van de meermalen bij Uw dienst gerapporteerde Rensink, Bastiaantje Marie, geboren 30-5-1906 te Spijkenisse, wed. van Saarloos, Pieter, geboren 7-8-1897 te Hekelingen, wonende te Rotterdam, Adriaan Pieterstraat 53, te wijzigen in Rensink, Bastiaantje Maria, geboren 30-5-1896 te Spijkenisse, wed. van Saarloos, Pieter, geboren 7-8-1897 te Hekelingen, wonende te Rotterdam, op voornoemd adres.

Aan B.V.D..

aan K

06.383
- 8 DEC. 1951
ACD/124/15

Schutblad is vernietigd